

Možnosti využití Armády České republiky na řešení pandemie koronaviru

Bc. Lukáš Fridrich

Diplomová práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Lukáš Fridrich**
Osobní číslo: **L19245**
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Možnosti využití Armády České republiky na řešení pandemie koronaviru**

Zásady pro vypracování

1. Na základě dostupných zdrojů zpracujte teoretickou část dané problematiky.
2. Zhodnoťte disponibilní síly a prostředky Armády České republiky pro řešení pandemie koronaviru.
3. Na základě provedeného výzkumu proveďte sumarizaci a zhodnocení podílu Armády České republiky na řešení pandemie.
4. Na základě dosažených výsledků vytvořte návrhy a doporučení pro efektivnější využití Armády České republiky při řešení pandemie koronaviru.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. KAVAN, Štěpán. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-87472-92-7.
2. VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK, 2014. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2477-8.
3. GORBALENYA, Alexander, Susan BAKER a Ralph BARIC. *The species Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus: (Coronaviridae Study Group of the International Committee on Taxonomy of Viruses)*. *Nature microbiology*. 2020. ISSN 2058-5276.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2020**

Termín odevzdání diplomové práce: **14. května 2021**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 29. 4. 2021

Jméno a příjmení studenta: Bc. Lukáš Fridrich

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na možnosti využití Armády České republiky při řešení pandemie Covid-19 a charakteristiku jejich sil a prostředků využitých při záchranných pracích. Práce je rozdělena na dvě části, na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části práce je vymezena problematika ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, Armády České republiky a její úloha v rámci integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací. Poslední část teoretické práce je věnována problematice pandemie koronaviru typu SARS-CoV-2, která zasáhla i Českou republiku na jaře roku 2020. Obsahem praktické části je analýza sil a prostředků Armády České republiky využitých při řešení pandemie Covid-19, charakteristika činností, na kterých se Armáda České republiky během pandemie podílela a stanovení návrhů a doporučení pro efektivnější využití sil a prostředků Armády ČR.

Klíčová slova: Armáda České republiky, Integrovaný záchranný systém České republiky, síly a prostředky, záchranné práce.

ABSTRACT

The Master's Thesis is focused on the possibilities of using the Army of the Czech Republic in addressing the COVID-19 pandemic and the characteristics of their forces and resources used in rescue operations. The Thesis is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part defines the issues of population protection, integrated emergency system of the Army of the Czech Republic and its role within the integrated emergency system in rescue and liquidation operations. The last section of the theoretical part deals with the issue of the SARS-CoV-2 coronavirus pandemic, which also affected the Czech Republic in the spring of 2020. The practical part contains an analysis of the forces and resources of the Army of the Czech Republic used in addressing the COVID-19 pandemic, the characteristics of activities in which the Army of the Czech Republic participated during the pandemic, and making proposals and recommendations for a more efficient use of the forces and resources of the Army of the Czech Republic.

Keywords: Army of the Czech Republic, Integrated Emergency System of the Czech Republic, Forces and Resources, rescue Operations.

Poděkování

Rád bych poděkoval svému vedoucímu diplomové práce, panu prof. Ing. Dušanu Vičarovi, CSc., za odborné vedení mé práce, věcné připomínky a vstřícný přístup při konzultacích.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OCHRANA OBYVATELSTVA A VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
1.1 HISTORIE A VÝVOJ OCHRANY OBYVATELSTVA	13
1.2 KONCEPCE OCHRANY OBYVATELSTVA	14
1.3 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	15
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	17
2.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU ČESKÉ REPUBLIKY	17
2.2 STRUKTURA INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	18
2.3 ÚROVNĚ ŘÍZENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	21
2.4 POPLACHOVÝ PLÁN	22
2.5 POPLACHOVÝ PLÁN INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU KRAJE	24
3 OZBROJENÉ SÍLY ČESKÉ REPUBLIKY	26
3.1 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	26
3.2 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	26
3.2.1 Pozemní síly	27
3.2.2 Vzdušné síly	28
3.2.3 Velitelství výcviku – Vojenská akademie.....	29
3.3 VÝVOJ A REFORMA ARMÁDY PRO ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	29
3.4 PODPORA CIVILNÍCH ORGÁNŮ	31
3.4.1 Použití Armády České republiky v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách:	31
3.4.2 Použití Armády České republiky v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému	32
3.5 VELENÍ A ŘÍZENÍ.....	32
3.6 ZÁSADY VYŽADOVÁNÍ A NASAZOVÁNÍ SIL A PROSTŘEDKŮ ARMÁDY K PLNĚNÍ ÚKOLŮ V RÁMCI INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU A PLNĚNÍ ÚKOLŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	34
4 VÝVOJ PANDEMIE KORONAVIRU	35
4.1 PRŮBĚH A VÝVOJ PANDEMIE KORONAVIRU V ČESKÉ REPUBLICE	35
4.2 ŠÍŘENÍ A PŘENOS SARS-CoV-2	37
4.2.1 Mutace viru	37
4.3 ZÁVĚREČNÁ KAPITOLA TEORETICKÉ ČÁSTI	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	39

5	ANALYTICKO-EMPIRICKÁ ČÁST.....	40
5.1	POVOLÁNÍ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY K ZÁCHRANNÝM PRACÍM Z DŮVODU PANDEMIE KORONAVIRU	40
5.1.1	Vládní nařízení týkající se povolání Armády České republiky	40
5.2	SÍLY A PROSTŘEDKY ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY DOSTUPNÉ V RÁMCI INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	42
5.2.1	Souhrn sil a prostředků vyčleněných ve prospěch integrovaného záchranného systému	46
5.3	SÍLY A PROSTŘEDKY ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY VYUŽITÉ PŘI ŘEŠENÍ PANDEMIE KORONAVIRU	47
5.3.1	Logistická podpora.....	47
5.3.2	Povolání Armády České republiky k plnění úkolů Policie České republiky	51
5.3.3	Dezinfekce osob a materiálu	53
5.3.4	Nasazení sil a prostředků Armády České republiky v oblasti zdravotnictví.....	55
5.3.5	Využití Armády České republiky v zařízeních poskytujících sociální služby.	58
5.3.6	Chytrá karanténa a odběr vzorků	59
5.3.7	Další oblasti pomoci a využití síly a prostředky Armády České republiky	60
5.4	OPATŘENÍ K ZAMEZENÍ ŠÍŘENÍ KORONAVIRU VE STRUKTURÁCH ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	62
5.5	VÝSLEDKY VÝZKUMU	64
5.5.1	Technika.....	66
6	APLIKAČNÍ ČÁST	67
6.1	Hlavní výhody nasazení sil a prostředků Armády České republiky při řešení pandemie koronaviru	67
6.2	Zhodnocení zapojení Armády ČR při řešení pandemie koronaviru v České republice	69
6.3	Návrhy na zlepšení	69
	ZÁVĚR	71
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	73
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	79
	SEZNAM OBRÁZKŮ	81
	SEZNAM TABULEK.....	82
	SEZNAM PŘÍLOH.....	83

ÚVOD

Mimořádné události nejrůznějšího charakteru se staly součástí našeho každodenního života, a proto schopnost reagovat na tyto události, musí být vždy maximálně efektivní. Přestože existuje systém, jehož účelem je mimořádným událostem přecházet a zvládat je, moderní doba a globalizace přinášejí nové formy rizik a hrozeb, na které není lidstvo připraveno adekvátně odpovídat. V České republice vznikl za účelem efektivního zvládnání mimořádných událostí integrovaný záchranný systém, jehož hlavní složky plní své úkoly každý den jak odděleně, tak ve vzájemné součinnosti. V situacích, kdy mimořádné události postihnou obyvatelstvo ve velké míře, jsou tyto hlavní složky doplněny ostatními složkami, mezi něž patří svými širokými schopnostmi Armáda České republiky.

Využití Armády České republiky jako ostatní složky integrovaného záchranného systému se v minulých letech stalo důležitým prvkem celého systému, jehož účelem je zvládnání mimořádných událostí nejrůznějšího charakteru. V současné době se rovněž ukazuje, jak nezbytná je pomoc Armády České republiky při mimořádných událostech nevojenského charakteru a poskytování pomoci civilním orgánům. V průběhu vývoje prošla Armáda České republiky reformou, při níž byly z velké části provedeny změny, které umožnily Armádu České republiky vzhledem k charakteru jejich sil a prostředků v případě potřeby využít k záchranným a likvidačním pracím u závažných mimořádných událostí, které není možné zvládnout za pomoci sil a prostředků základních složek.

I přes snahu neustále celý systém zdokonalovat, provádět inovace a využívat moderní technologie k efektivnějšímu zvládnání nenadálých mimořádných událostí pro minimalizaci jejich následků dochází k situacím, kdy se i vzhledem k modernímu přístupu dostává celý systém na hranu svých možností. V tu chvíli je nutné nastavený systém využít v celé jeho možné šíři, a neustále pracovat na jeho zdokonalení, neboť i to zajišťuje jeho efektivnější práci v následujícím období a možnost lépe čelit novým hrozbám.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě analyzovaných informací a dat vymezit síly a prostředky Armády České republiky využité pro řešení pandemie Covid-19. Dále vymezit činnosti, na kterých se Armáda České republiky při řešení pandemie podílela a jednotlivé činnosti blíže specifikovat.

Dílčím cílem je na základě dosažených výsledků vyhodnotit zapojení Armády ČR při řešení pandemie Covid-19 v České republice a stanovit návrhy a doporučení pro efektivnější zapojení Armády ČR při řešení pandemie a součinnosti s ostatními složkami integrovaného záchranného systému.

Použité metody

Ke zpracování teoretické části práce byla využita odborná literatura dostupná v knihovně Univerzity Tomáše Bati a v Moravské zemské knihovně v Brně. Dále byly při zpracování využity vědomosti získané během studia, internetové zdroje, zahraniční vědecké články a materiály poskytnuté vedoucím práce, čímž jsem získal široký pohled na danou problematiku.

Pro zpracování praktické části práce bylo využito oficiální informační zpravodajství Ministerstva obrany České republiky, Armády České republiky a dokumenty poskytnuté prostřednictvím tiskového oddělení Generálního štábu Armády České republiky. Ke zpracování byly také využity informace a věcné poznatky získané na základě rozhovorů s příslušníky Armády České republiky.

Praktická část práce vychází z provedení kvalitativního výzkumu problematiky zapojení Armády České republiky na řešení pandemie Covid-19. Na základě analýzy informací a dat byly vymezeny síly a prostředky využité při řešení pandemie a vymezeny činnosti, na nichž se Armáda ČR podílela. Metodou individuálního dotazování ve formě ústních rozhovorů byly získány informace detailního a hlubšího charakteru, za účelem přesného popisu a pochopení. Na základě syntézy zjištěných dat byly vyvozeny výsledky a závěry zkoumané problematiky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OCHRANA OBYVATELSTVA A VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Ochrana obyvatelstva představuje systém, který slouží k ochraně chráněných aktiv, zejména obyvatelstva při vzniku mimořádné události. Ochrana obyvatelstva má charakter sdruženého systému, který obsahuje vazby, vztahy a konkrétní opatření. V některých zemích se pro stejný systém používají pojmy civilní obrana nebo civilní ochrana (Linhart a Roudný, 2009, s. 66). Ochrana osob v důsledku hrozby vzniku a při průběhu působení živelních pohrom, antropogenních havárií, epidemií i při válečných konfliktech byla a je jedním ze znaků společenského bytí člověka v celé historii. Úroveň přijímaných opatření vůči těmto situacím je závislá na lidském poznání a pochopení těchto jevů. Hlavní roli v tomto případě sehrávají geografické a klimatické podmínky, rozsah industrializace a ekonomická síla dané společnosti (Bláha, 2007).

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému definuje ochranu obyvatelstva jako plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení jeho života, zdraví a majetku (Zákon č. 239/2000 Sb., 2000). V Koncepci ochrany obyvatelstva (2013, s. 4) můžeme najít definici ochrany obyvatelstva také jako soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob a také občanů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platnými právními předpisy (Koncepce 2020, 2013, s. 4).

V České republice byla ochrana obyvatelstva vždy na dobré úrovni. Vzhledem ke své komplexnosti a propracovanosti jednotlivých opatření se udržuje na jednom z předních míst ve světě. Mnohá z opatření byla a jsou i vzorem pro ostatní státy. Lze uvést např. výrobu kvalitních ochranných dětských vaků a kazajek, masek a oděvů pro obyvatelstvo, přístrojů pro zjišťování radiační situace, existence plošného pokrytí území vojenskými záchrannými útvary, zavedené plánování a řízení potřebných opatření od úrovně státu po úroveň obce, protipovodňová ochrana, systém prováděné přípravy obyvatelstva, provádění hromadné dekontaminace, popularizace a propagace zásad svépomoci a vzájemné pomoci v ochraně obyvatelstva. Problematice ochrany člověka při mimořádných událostech je v posledním období věnována zvýšená pozornost, zejména v důsledku povodní, které velmi často zasahují naše území. Ve světě taktéž dochází k nárůstu teroristických činů, v důsledku rozšiřujícího cestovního ruchu se můžeme často ocitnout v oblastech postižených zejména

živelnými pohromami, které nejsou pro naše území zcela typické. V důsledku těchto situací si každý uvědomuje nezbytnost znalostí zásad, přípravných preventivních i bezprostředních ochranných opatření, aby byly co nejvíce minimalizovány ztráty na životech a sníženy materiální následky takovýchto mimořádných událostí (Bláha, 2007).

1.1 Historie a vývoj ochrany obyvatelstva

K významným událostem v oblasti ochrany obyvatelstva došlo v roce 1990, kdy proběhla transformace civilní obrany s cílem vytvořit nový moderní systém ochrany obyvatelstva, který by byl srovnatelný se systémy zavedených v ostatních rozvinutých zemích. V pojetí ochrany obyvatelstva došlo k velkým změnám v roce 1997, zejména v důsledku katastrofálních povodní, které postili Českou republiku a v důsledku stále zřetelnějších obrysů vstupu České republiky do NATO. Dne 12. listopadu 1997 česká vláda přijala Usnesení č. 710 ke koncepci zabezpečení úkolů civilní ochrany, definovaných Dodatkovým protokolem I k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů z 12. srpna 1949.

Vláda ČR vzala na základě tohoto usnesení na vědomí koncepci civilní ochrany a ministrům obrany, vnitra a financí bylo uloženo zpracovat a předložit vládě návrh harmonogramu pro převedení výkonu státní správy ve věcech civilní ochrany z působnosti Ministerstva obrany do působnosti Ministerstva vnitra. Podle zmíněné koncepce je civilní ochrana součástí civilního nouzového plánování, které je chápáno jako souhrn opatření, činností a vazeb směřujících k ochraně a záchraně obyvatelstva, majetku a dalších hodnot při vzniku krizových situací, pro zachování nejdůležitějších součástí infrastruktury společnosti a k podpoře vojenské obrany státu.

V roce 1998 byl schválen Ústavní zákon č. 110/1998 o bezpečnosti České republiky a byla tak vyřešena problematika nového legislativního zakotvení otázek, týkající se bezpečnosti států v různých mimořádných situacích. Po přijetí tzv. krizové legislativy byl zaveden nový pojem „ochrana obyvatelstva“ zakotvený v zákoně o integrovaném záchranném systému. Tento zákon obsahuje právní normy, které stanoví ministerstvům a ostatním středním správním úřadům, orgánům krajů, obcím a vybraným právníkům a fyzickým osobám konkrétní úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva. Od 1. ledna 2001 se stalo Ministerstvo vnitra garantem ochrany obyvatelstva a hlavním koordinátorem opatření ostatních zainteresovaných rezortů, které se týkají opatření v míru a v období války (Linhart a Roudný, 2009).

1.2 Koncepce ochrany obyvatelstva

Bezpečnost státu je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, komunity a zabezpečení funkce společnosti, k jehož úspěšnému uplatnění je nezbytné zajistit funkčnost dotčených orgánů státní správy a samosprávy, právnických a podnikajících fyzických osob a rozvíjení procesů a nástrojů za účelem posilování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva (Koncepce 2020, 2013, s. 3).

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 představuje klíčový dokument popisující systém ochrany obyvatelstva v jeho celé meziresortní šíři a komplexnosti. Cílem tohoto koncepčního pojetí je celkové posílení systému ochrany obyvatelstva za maximálního využití dosavadních kapacit a efektivního zapojení kapacit nových. Navržené úkoly v Koncepci pro následující období představují realizovatelný a udržitelný směr, kterým by se do budoucna ochrana obyvatelstva měla ubírat, přičemž plněním těchto úkolů a naplnění myšlenky Koncepce je úkolem Ministerstva vnitra jako ústředního správního úřadu v oblasti ochrany obyvatelstva (Kavan, 2015, s. 91).

V současnosti je Ochrana obyvatelstva sdruženým systémem organizačních a technických opatření, kterými je zajištěna ochrana životů a zdraví obyvatelstva, majetku a životního prostředí před mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Výchozím předpisem pro fungování IZS je nyní více než 20 let zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a za tuto dobu byl již dvanáctkrát novelizován. Zásadní výzvou je tedy vypracování nové právní kodifikace pro zlepšení systémových podmínek efektivní politiky prevence, připravenosti a odezvy. Kvůli nedostatečné právní opoře a technickým normám lze hůře uplatňovat požadavky ochrany obyvatelstva ve stavebním řízení a územním plánování. Taktéž není dostatečným způsobem řešena problematika požadavků ochrany obyvatelstva na provozovatele společensky významných objektů. Po vypuknutí pandemie Covid-19 byly taktéž identifikovány legislativní limity popsány v resortních analytických dokumentech a hodnotících zprávách (Koncepce 2025, 2020, s. 13).

1.3 Vymezení základních pojmů

Integrovaný záchranný systém České republiky

(dále IZS) se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací (Zákon č. 239/2000 Sb., 2000, § 2).

Operační a informační střediska integrovaného záchranného systému

(dále OPIS IZS) Stálými orgány pro koordinaci složek IZS jsou OPIS IZS, kterými jsou operační střediska Hasičského záchranného sboru kraje a operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Mimořádná událost

„Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“ (Zákon č. 239/2000 Sb., 2000, § 2).

Krizová situace

Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (Zákon č. 240/2000 Sb., 2000, § 2).

Záchranné práce

Činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušování jejich příčin (Zákon č. 239/2000 Sb., 2000, § 2).

Epidemie

Neobvykle vysoký výskyt infekčního onemocnění nebo osob na určitém území během definovaného časového úseku. Označuje se tak situace, kdy je výskyt určitého onemocnění výrazně vyšší než obvykle očekávaný výskyt tohoto onemocnění v závislosti na místě a čase (Moje Medicína, © 2021).

Pandemie

Je hromadný výskyt infekčního onemocnění bez prostorového omezení. O pandemii tedy mluvíme v momentě, kdy se onemocnění rozšíří na území více států nebo i světadílů a nerespektuje omezení místem. Není omezena ani časem (Moje Medicína, © 2021).

Nouzový stav

Je krizový stav, který může vyhlásit vláda v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Nouzový stav se může vyhlásit nejdéle na dobu 30 dnů. Doba se může prodloužit po souhlasu Poslanecké sněmovny (Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., 1998).

COVID-19

COVID-19 označuje onemocnění které je způsobeno typem koronaviru SARS-CoV-2. Tento typ koronaviru se poprvé objevil v prosinci roku 2019 (Vláda ČR, © 2020).

Krizové opatření

„Organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob“ (Zákon č. 240/2000 Sb., 2000, § 2).

Vyčleněné síly a prostředky Armády ČR

Jsou síly a prostředky, které jsou zařazené v Ústředním poplachovém plánu na základě uzavřené dohody (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Plánovaná pomoc na vyžádání

Jedná se o předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami IZS obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra nebo základním složkám IZS při provádění záchranných a likvidačních prací (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

„Integrovaný záchranný systém je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události“ (Kavan, 2015, s. 12). Pojem integrovaný záchranný systém byl zaveden spolu se vznikem zákona o integrovaném záchranném systému v roce 2001. Do té doby nebyl tento pojem legislativně zaveden a nebyl ani používán (Vilášek, Fiala a Vondrášek, 2014, s. 11).

Podle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS se integrovaným záchranným systémem rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Tento systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma či více složkami IZS (Zákon č. 239/2000 Sb., 2000). Zákon o IZS vymezuje základní pojmy a zejména stanovuje složky IZS a jejich působnost, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů samosprávy, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před vyhlášením a po dobu vyhlášení krizových stavů (Vilášek, Fiala a Vondrášek, 2014, s. 11).

2.1 Právní předpisy integrovaného záchranného systému České republiky

Základy právní úpravy oblasti IZS vychází z některých ustanovení Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod, resp. z ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Kompetenčním zákonem č. 2/1969 Sb., je působnost v oblasti IZS svěřena Ministerstvu vnitra (Kavan, 2015, s. 13).

Základním právním předpisem pro IZS je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (Zákon č. 239/2000 Sb., 2000).

Dalšími podstatnými právními předpisy jsou vyhlášky:

- Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějších předpisů (Vyhláška č. 328/2001 Sb., 2001).

- Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva (Vyhláška č. 380/2002 Sb., 2002).
- Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva (Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., 2000).

2.2 Struktura integrovaného záchranného systému

V současné době je IZS právně vymezený, otevřený systém koordinace a spolupráce. V zákoně o IZS jsou vymezeny základní a ostatní složky, které jsou předurčeny k likvidaci mimořádných událostí, přírodních a antropogenních katastrof. IZS tvoří součást systému vnitřní bezpečnosti státu a podílí se na naplňování ústavního práva občanů na poskytnutí pomoci v případě ohrožení zdraví nebo života ze stran státu. Jeho pevné struktury jsou tvořeny stávajícími institucionálními částmi jeho základních složek, přičemž nosnou strukturu tvoří Hasičský záchranný sbor České republiky (Vilášek, Fiala a Vondrášek, 2014, s. 12).

Základní složky IZS tvoří:

- hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS ČR),
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- policie České republiky.

Základní složky rozmístí své síly a prostředky po celém území České republiky a zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Tyto složky rovněž obsluhují nepřetržitou telefonní linku tísňového volání (Kavan, 2015, s. 15).

Ostatními složkami IZS jsou:

1. Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil.
2. Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory.
3. Ostatní záchranné sbory.

4. Orgány ochrany veřejného zdraví.
5. Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby.
6. Zařízení civilní ochrany.
7. Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.
8. Obecní policie (Vičar, Ostatní složky IZS - výukový materiál).

Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil

Ozbrojené síly České republiky tvoří Armáda ČR, Hradní stráž a Vojenská kancelář prezidenta republiky. Ve prospěch IZS jsou vždy přednostně využity vojenské záchranné útvary před ostatními útvary a zařízeními Armády ČR. Vojenské záchranné útvary představují samostatnou součást armády, určenou k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany. Tyto útvary lze použít na podporu civilním orgánům v krizových situacích k dočasnému organizovanému nasazení s potřebným vojenským materiálem, pod velením příslušného velitele při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožující životy, zdraví, majtkové hodnoty nebo životní prostředí.

Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory

Mezi tyto sbory je zařazena Vězeňská služba, Celní správa ČR, Vojenská policie, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace. O nasazení ostatních ozbrojených bezpečnostních sborů lze uvažovat s ohledem na vývoj a charakter bezpečnostní situace, mimořádné události nebo krizové situace v případě nedostatku základních složek IZS.

Ostatní záchranné sbory

Báňská záchranná služba je nedílnou součástí hornické činnosti a organizačně ji tvoří hlavní báňské záchranné stanice, závodní báňské záchranné stanice a báňské záchranné sbory těchto stanic a státní báňské správy.

Orgány ochrany veřejného zdraví

Soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví tvoří Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra. Krajské hygienické stanice a jejich územní pracoviště mají právo nařizovat, organizovat a řídit opatření k předcházení vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění a v tomto rozsahu také usměrňovat činnost

zdravotnických zařízení a kontrolovat je. Krajské hygienické stanice dále mohou určovat zdravotnická zařízení, která provedou opatření k předcházení vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění a plnění souvisejících úkolů.

Havarijní, pohotovostní odborné a jiné služby

Havarijní a poruchové služby v oblasti energetiky, vodárenství a plynárenství poskytují odbornou pomoc, jejíž součástí jsou činnosti snižující rizika úniku nebo bránící dalšímu úniku elektrického proudu, vody nebo plynu při provádění záchranných a likvidačních prací. Technické služby obcí obstarávají čištění a údržbu komunikací, komunální služby, pohřební služby, dopravu nebo nakládání s odpady. S využitím svých sil a prostředků mohou být využity v rámci likvidačních prací.

Zařízení civilní ochrany

Zařízení civilní ochrany se podílejí na zabezpečení úkolů evakuace, zabezpečení nouzového přežití a organizování humanitární pomoci. Zřizovatelem zařízení civilní ochrany může být právnická osoba, podnikající fyzická osoba nebo obec. Problematiku upravuje vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

Neziskové organizace a sdružení občanů

Mezi tyto organizace a sdružení občanů spadá celá řada rozdílných aktivit a forem pomoci. Patří sem: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Český červený kříž (humanitární sdružení působící na celém území ČR), Vodní záchranná služba ČČK, Horská služba České republiky, Svaz záchranných brigád kynologů, Speleologická záchranná služba České speleologické společnosti, Skalní záchranná služba chráněné krajinné oblasti Broumovsko, ADRA (mezinárodní humanitární organizace poskytující pomoc lidem v nouzi), Člověk v tísni (nevládní nezisková organizace vycházející z myšlenek humanismu, svobody, rovnosti a solidarity).

Obecní policie

Starosta obce, na jejímž území je vyhlášen krizový stav, je oprávněn uzavřít veřejnoprávní smlouvu se starostou jiné obce o poskytnutí strážníků. Starosta obce informuje před použitím poskytnutých strážníků hejtmana kraje a řídí činnost poskytnutých strážníků (Vičar, Ostatní složky IZS - výukový materiál).

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání podle zákona o IZS. Plánovaná pomoc na vyžádání představuje předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami a poskytování plánované pomoci se zahrnuje do poplachového plánu IZS. Ostatní složky IZS jsou povolávány v závislosti na druhu mimořádné události a na základě jejich oprávnění k takovéto činnosti, které je dáno právními předpisy.

Kromě ostatních složek jsou povinny plánovanou pomoc na vyžádání poskytnout:

- Ministerstva, územní správní úřady, orgány krajů a obcí v mezích své působnosti
- právnické a fyzické osoby, které jsou vlastníkem nebo uživatelem stavby civilní ochrany nebo stavby, které jsou požadavky civilní ochrany dotčené,
- poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem,
- vojenské záchranné útvary,
- ostatní osoby, které se k tomu smluvně zavázaly.

Z hlediska výjimek není povinen plánovanou pomoc na vyžádání poskytnout ten, kdo by poskytnutím této pomoci vážně ohrozil plnění vlastních závažnějších úkolů stanovených zvláštními právními předpisy.

Při stanovení rozsahu plánované pomoci na vyžádání jsou ostatní složky povinny sdělit, jaké osoby jsou pověřené pro zabezpečování pomoci, síly a prostředky určené k poskytnutí pomoci a dobu potřebnou pro poskytnutí sil a prostředků (Vičar, Ostatní složky IZS - výukový materiál).

2.3 Úroveň řízení Integrovaného záchranného systému

Způsob, jakým jsou záchranné a likvidační práce řízeny závisí především na druhu a rozsahu dané události a také na počtu a druhu složek, jenž se na těchto pracích podílejí. Způsob řízení je rozdělen do tří úrovní:

- taktické,
- operační a
- strategické.

Taktická úroveň řízení je řízení z místa zásahu, kde na místě zásahu rozhoduje určený velitel. Zpravidla se jedná o příslušníka HZS ČR, který ve spolupráci s příslušným operačním

střediskem HZS kraje v místě zásahu řídí síly a prostředky potřebné k provedení záchranných a likvidačních prací (Kavan, 2015, s. 70). Velitel zásahu dále stanovuje postup záchranných a likvidačních prací a zajišťuje součinnost složek v místě zásahu. Rozhoduje o rozčlenění místa zásahu na jednotlivé zóny (vnější zónu, nebezpečnou zónu, nástupní prostor, týlový prostor, dekontaminační prostor, prostor pro poskytnutí zdravotní péče, shromaždiště evakuovaných). Dále rozhoduje o rozmístění sil a prostředků jednotlivých složek (Vilášek, Filala a Vondrášek, 2014, s. 14).

Operační úroveň řízení probíhá v operačních střediscích základních složek IZS. Operační a informační střediska HZS ČR jsou současně operačními a informačními středisky IZS. Operační střediska jsou zřízena v krajích a na ministerstvu vnitra a zajišťují obsluhu linek tísňového volání 150, 155 a 158. Operační a informační středisko IZS kraje má koordinační roli vůči operačním střediskům. Jeho úkolem je ovládání systémů varování a vyrozumění obyvatelstva, je spojovacím bodem mezi místem zásahu a nejvyšší úrovní řízení. Zároveň zajišťuje příjem linky tísňového volání 112. V neposlední řadě operační a informační střediska IZS povolávají na žádost velitelů zásahu k nasazení ostatní složky IZS podle daného stupně poplachového plánu IZS.

Na strategické úrovni vstupuje do řízení starosta obecního úřadu s rozšířenou působností, hejtman kraje nebo ministerstvo vnitra do koordinační činnosti při provádění záchranných a likvidačních prací za předpokladu, že jsou o to požádáni velitelem zásahu (Vilášek, Filala a Vondrášek, 2014, s. 14).

2.4 Poplachový plán

Poplachovým plánem se rozumí dokument, který upravuje povolávání záchranných složek při organizaci záchranných a likvidačních prací. Poplachový plán se vždy zpracovává pro územní celek a rozlišujeme tedy poplachové plány na úrovni krajské a ústřední.

Ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému

Ústřední poplachový plán obsahuje veškerý přehled sil a prostředků základních a ostatních složek včetně jejich počtu a využitelnosti podle druhů mimořádných událostí, které:

- byly vyčleněny a zařazeny do ústředního poplachového plánu základními složkami, nebo

- byly vyčleněny a zařazeny do ústředního poplachového plánu na základě dohod o plánované pomoci na vyžádání mezi generálním ředitelstvím a orgánem, který řídí ostatní složku, nebo
- byly zařazeny do ústředního poplachového plánu na základě dohod o plánované pomoci na vyžádání mezi generálním ředitelstvím a ostatní složkou.

Síly a prostředky, které jsou zařazeny v ústředním poplachovém plánu, mohou být rovněž zařazeny do poplachového plánu kraje, na jehož území jsou dislokovány nebo v poplachovém plánu kraje, na jehož území je stanovena působnost této složky. V rámci vzájemné mezikrajské pomoci, nebo přeshraniční pomoci je využití sil a prostředků podmíněno souhlasem generálního ředitelství (Ústřední poplachový plán, 2020).

Použití ústředního poplachového plánu

Ústřední poplachový plán IZS se použije v situaci, kdy v důsledku mimořádné události, krizové situace nebo bezpečnostní akce nastane potřeba a jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací. Dále se použije v případě, že hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností, ředitel HZS kraje nebo velitel zásahu požádají prostřednictvím operačního a informačního střediska IZS kraje o pomoc síly a prostředky, kterými nedisponují složky IZS na úrovni kraje pro provedení záchranných a likvidačních prací při mimořádné události řešené samostatně v příslušném kraji (Ústřední poplachový plán, 2020).

Pravidla pro zařazování a využívání

Zařazování sil a prostředků do ústředního poplachového plánu probíhá zpravidla v ucelených skupinách, sestavách, četách, odřadech apod., které jsou schopny samostatně pod velením svého velitele vykonávat úkol, ke kterému jsou v ústředním poplachovém plánu předurčeny. Provádění úkolů jednotek je limitováno schopností vlastního logistického zabezpečení. Pokud jednotka není logisticky plně soběstačná, je na základě pokynu operačního a informačního střediska generálního ředitelství nasazována jako samostatná organizační součást jiné soběstačné jednotky. Jestliže dojde k nasazení více jednotek na jedno místo zásahu u mimořádné události, hlásí se jejich velitelé u velitele zásahu a jsou mu podřízeni. V případě, že operační a informační středisko generálního ředitelství má při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací možnost volby z více obdobně využitelných sil a prostředků, nasazuje přednostně síly a prostředky HZS ČR nebo doplňuje jednotky požární

ochrany nezbytnými silami a prostředky jiných složek IZS (Ústřední poplachový plán, 2020).

2.5 Poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje

Poplachový plán IZS kraje je používán v případě, kdy u mimořádné události musí společně zasahovat dvě a více složek IZS. Plán obsahuje:

- **Spojení na základní a ostatní složky**

Je zde uveden výčet spojení na složky, které obsahuje telefonní, rádiovou a datovou komunikaci na místa trvalé obsluhy a vedoucích složek, kteří rozhodují o tom, zda budou vyslány základní a ostatní složky. Seznam těchto spojení vede HZS kraje je uložen na operačních střediscích. Výčet všech spojení na složky se dělí podle územní působnosti územně příslušných operačních středisek.

- **Přehled sil a prostředků ostatních složek**

Veškerý přehled sil a prostředků ostatních složek a přehled sil a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací zajištěných na základě smluvních vztahů a způsob jejich povolávání je veden na HZS kraje a uložen na operačních střediscích. HZS kraje také zpracovává a vede aktuální seznam vozidel složek.

Dále složky ohlašují operačním střediskům podle územní působnosti všechny změny nutné pro udržení aktuálnosti dokumentů „Výčet spojení na základní složky“ a „Přehled sil a prostředků ostatních složek a přehled sil a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací na základě dohodnutých smluvních vztahů a způsobu jakým jsou složky povolávány“.

- **Způsob povolávání a vyrozumívání**

Druh a způsob použití komunikačních prostředků určených k vyrozumění nebo povolání oznamují HZS kraje vedoucí složek, členové krizových štábů, právnické osoby a podnikající fyzické osoby zahrnuté do havarijního plánu kraje, popřípadě vnějšího havarijního plánu.

Operační středisko kraje provádí vyrozumívání a povolávání vedoucích složek na úrovni kraje, členů krizového štábu kraje a právnických a podnikajících fyzických osob zahrnutých do havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu za použití komunikačních prostředků na základě rozhodnutí hejtmána kraje, obce s rozšířenou působností nebo jím pověřené osoby.

Žádost o povolání členů příslušného krizového štábu může provést i řídicí důstojník HZS kraje za podmínek v souladu s právními předpisy.

Plán povolávání a vyrozumívání vedoucích složek a členů krizového štábu kraje je aktualizován krajským operačním střediskem, které jej po provedení aktualizace předloží hejtmanovi kraje a sekretariátu krizového štábu kraje. Obdobným způsobem probíhá postup územně příslušných operačních středisek vůči starostům obcí s rozšířenou působností na jejich území (Sbírka interních aktů GŘ HZS, 2003).

3 OZBROJENÉ SÍLY ČESKÉ REPUBLIKY

Ozbrojené síly vytváří Česká republika k zajišťování své bezpečnosti. Člení se na armádu, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Hlavním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení. Zároveň plní úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení. Ozbrojené síly tvoří vojáci v činné službě a uplatňují se vztahy nadřízenosti a podřízenosti (Zákon č. 219/1999 Sb., 1999).

3.1 Armáda České republiky

„Armáda České republiky je hlavní složkou ozbrojených sil České republiky, které dále tvoří Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž“ (Armáda ČR, © 2020). Hlavním úkolem Armády ČR je obrana státu proti vnějšímu vojenskému napadení. Armáda ČR se dále může podílet na plnění úkolů v rámci operací k udržení nebo nastolení míru a k obraně ve smyslu plnění závazků, které pro Českou republiku vyplývají z Charty OSN, z Washingtonské smlouvy a z dalších mezinárodních smluv. V případě vzniku mimořádné situace může vláda ČR povolovat vojáky v činné službě k plnění úkolů Policie ČR. Armáda ČR je povinna asistovat vyčleněnými silami a prostředky při eliminaci mimořádných událostí nevojenského charakteru, která nemohou být likvidována vzhledem k jejich rozsahu k tomu určenými orgány. Armáda ČR musí být schopna plnit úkoly samostatně i ve spolupráci se spojenci (Koucká a Veselý, 2009, s. 14).

Hradní stráž je určena k ochraně sídla hlavy státu a Vojenská kancelář prezidenta republiky plní úkoly související s výkonem pravomocí vrchního velitele ozbrojených sil (Koucká a Veselý, 2009, s. 14). Vrchním velitelem ozbrojených sil České republiky je prezident republiky Miloš Zeman (Armáda ČR, © 2020).

3.2 Organizační struktura Armády České republiky

Základem ozbrojených sil je Armáda ČR, která se organizačně se člení na vojenské útvary a vojenská zařízení. Ty se dále mohou slučovat do větších organizačních celků (Zákon č. 219/1999 Sb., 1999). Struktura Armády České republiky je tvořena těmito vyobrazenými prvky:

Schéma 1 – Organizační struktura Armády ČR (Ročenka Ministerstva obrany ČR, 2019).

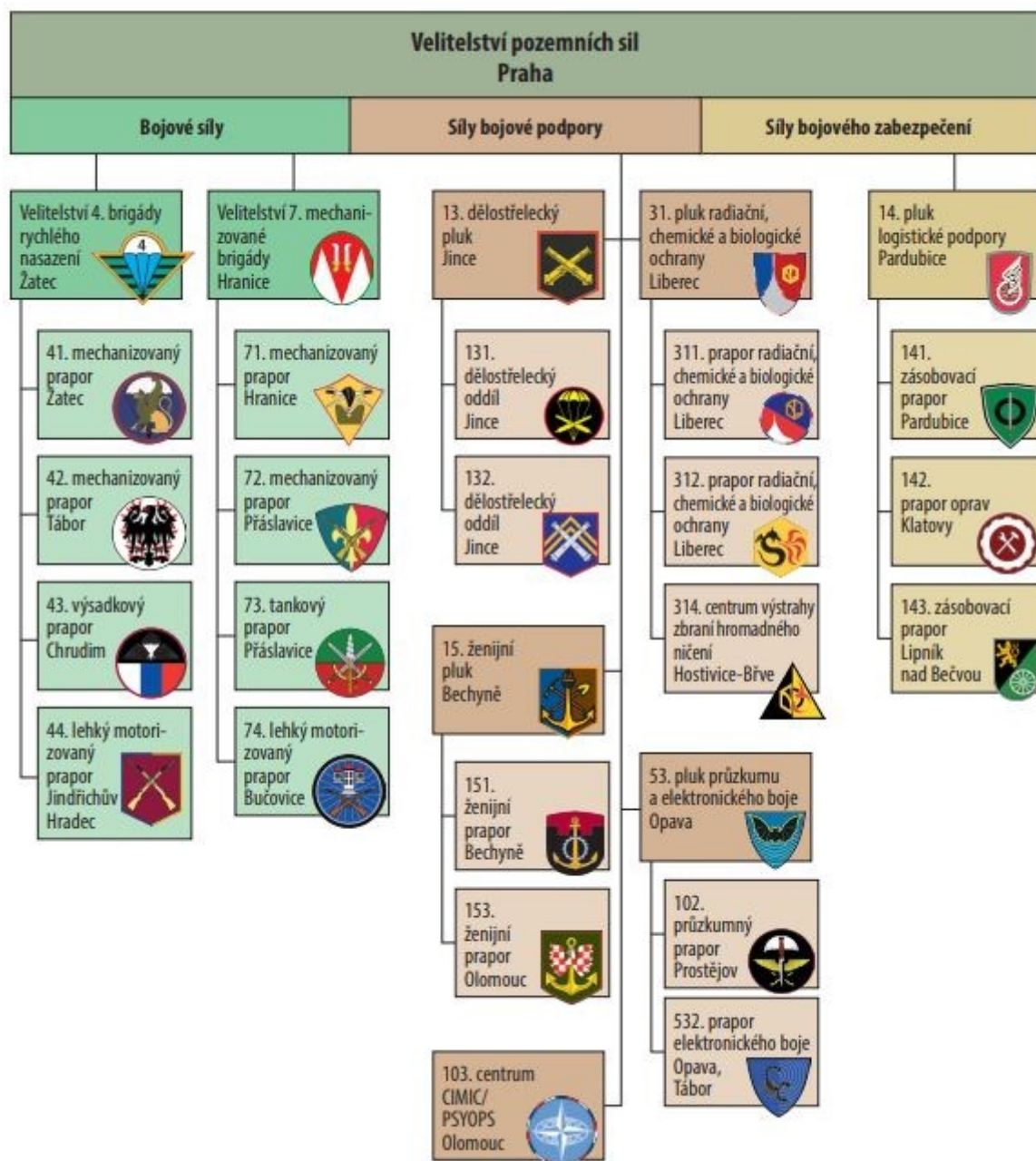

3.2.1 Pozemní síly

Velitelství pozemních sil zajišťuje taktickou úroveň velení a řízení, plánuje, řídí a organizuje přípravu sil a prostředků. Velitelství pozemních sil sídlí od poloviny roku 2020 v Olomouci. Pozemní síly tvoří jádro Armády České republiky a celkem jsou složeny z přibližně 13 tisíc vojenských profesionálů. Pozemní síly se vyznačují vysokou mobilitou, flexibilitou, palebnou silou včetně odolnosti proti působení nepřítele. Jejich předností je schopnost působit v širokém spektru operací. Tvoří je bojové síly, síly bojové podpory a síly bojového zabezpečení.

Jednotky pozemních sil tvoří základ uskupení ozbrojených sil ČR, které jsou vysílány do mezinárodních operací v rámci NATO, EU nebo OSN. K tomu je přizpůsobován i jejich výcvik s cílem dosažení co nejvyššího stupně interoperability. Jednotky jsou připravovány pro plnění činností vojenských i nevojenských (Armáda ČR, © 2020).

Schéma 2 – Organizační struktura pozemních sil (Ročenka Ministerstva obrany ČR, 2019).

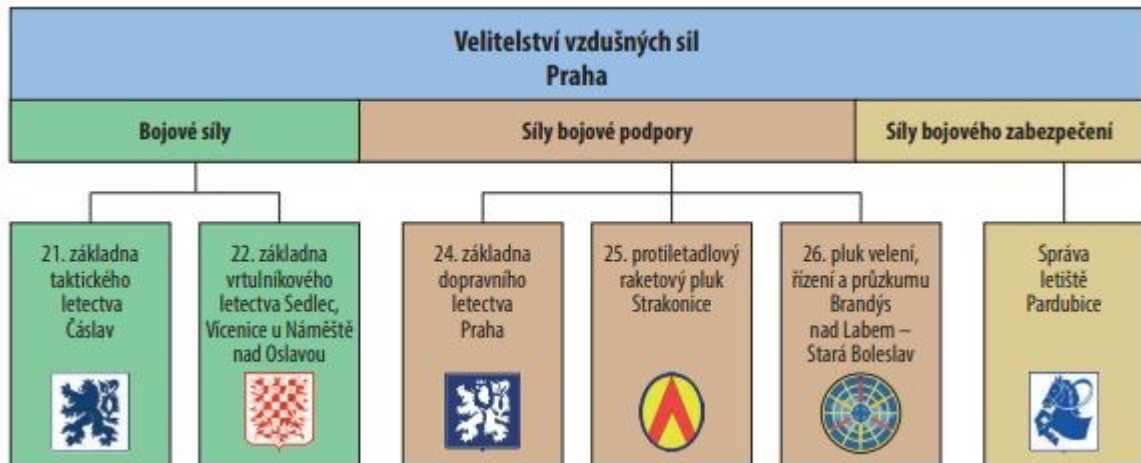

3.2.2 Vzdušné síly

Úkolem vzdušných sil Armády ČR je zabezpečení suverenity, obranyschopnosti, územní celistvosti České republiky a jejího vzdušného prostoru. Obranu vzdušného prostoru zajišťují jednotky a útvary v rámci integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO. V době míru zajišťují vzdušné síly službu pátrání a záchranu určenou k vyhledávání a pomoci posádkám letounů v nouzi, leteckou záchrannou službu, lety ve prospěch Institutu klinické a experimentální medicíny, přepravu vládních činitelů a jsou součástí IZS za účelem poskytování pomoci při katastrofách a živelních pohromách.

V případě ozbrojeného konfliktu jsou vzdušné síly nasazeny za účelem vybojování vzdušné nadvlády, podpoře pozemních sil, k provedení průzkumu a zajištění vzdušné přepravy a zásobování vojsk (Armáda ČR, © 2020).

Schéma 3 – Organizační struktura vzdušných sil (Ročenka Ministerstva obrany ČR, 2019).

3.2.3 Velitelství výcviku – Vojenská akademie

Jedná se o zařízení Ministerstva obrany ČR, které je předurčeno k organizaci a provádění základní přípravy, odborné přípravy a speciální přípravy, kariérového vojenského vzdělávání, výcviku vojenských profesionálů a příslušníků aktivních záloh a dobrovolných vojenských cvičení. Rovněž také zabezpečuje přípravu jednotek armády do zahraničních misí a zajišťuje provoz a rozvoj výcvikových zařízení ve vojenských výcvikových prostorech AČR a simulačních trenažerových technologií užívaných armádou. Vojenská akademie organizuje a řídí základní přípravu rekrutů a zabezpečuje vojenskou přípravu studentů Univerzity obrany (Ročenka Ministerstva obrany ČR, 2019, s. 99).

3.3 Vývoj a reforma Armády pro řešení mimořádných událostí

Ke změnám v Armádě ČR a tzv. reformě došlo 1. prosince 2003. Záchranné a likvidační práce na území ČR zajišťovali do této doby zejména záchranné a výcvikové základny, které byly rozmístěny po celém území ČR. Jednalo se o 71. záchrannou a výcvikovou základnu Kutná hora, 72. záchrannou a výcvikovou základnu Jindřichův Hradec, 73. záchrannou a výcvikovou základnu Rakovník, 74. záchrannou a výcvikovou základnu Bučovice a 75. záchrannou a výcvikovou základnu Olomouc/Hlučín. Jednotky z těchto základen podporovaly, doplňovaly a popřípadě střídaly jednotky IZS.

V roce 2003 vznikla s velitelstvím v Bechyni 15. ženijní brigáda, pod kterou přešly všechny záchranné a výcvikové základny a přeměnily se na záchranné prapory. (Kovařík, 2005, s. 7 - 23). Směrnicí náčelníka generálního štábu Armády ČR byla záchranným praporům přiřazena regionální působnost. Struktura jednotlivých záchranných praporů byla prakticky až na drobné výjimky identická. Každý z praporů zahrnoval 300 vojáků a speciální ženijní techniku (Kavan, 2015, s. 53). Záchranné prapory sloužily jako podpora a doplnění složek IZS, před nasazením ostatních vojenských útvarů a zařízení. Na základě požadavků OPIS IZS byly sestaveny záchranné odřady, které byly schopny po vyžádání vyjet do 240 minut na určené místo (Vojenské a záchranné útvary, 2006). Proces vyžadování vojáků k plnění úkolů ve prospěch IZS probíhal stejným způsobem jako dnes. O nasazení jednotek Armády ČR žádaly instituce a oprávněné osoby u Společného operačního centra Ministerstva obrany. (Rosická, 2006).

Druhá reforma Armády ČR, která změnila ženijní vojsko a zásady použití armády při mimořádných situacích, proběhla na konci roku 2008. Zásadní změnou bylo zrušení záchranných praporů. Záchranné prapory v Jindřichově Hradci a Bučovicích přešly ve 44. lehký motorizovaný prapor v Jindřichově Hradci a 74. lehký motorizovaný prapor v Bučovicích. 157. záchranný prapor Hlučín byl předán HZS ČR včetně techniky. 152. záchranný prapor v Kutné Hoře byl zrušen. 152. ženijní prapor Rakovník a 153. ženijní prapor Olomouc se přeměnily na ženijní prapory. Od 1. 1. 2009 byl 157. záchranný prapor začleněn do struktur HZS ČR. Transformace se týkala jak personálu, tak i veškeré techniky, což bylo pro HZS ČR velmi důležité, jelikož obdržel techniku, kterou do té doby nedisponoval. Jedná se např. o požární tank. Krajská působnost tohoto útvaru se po rozhodnutí vlády změnila na celorepublikovou. Možnosti nasazení Armády ČR k záchranným a likvidačním pracím se od jejího vzniku postupně snižují. Zásadním zásahem do velikosti armády byla profesionalizace a zrušení základní vojenské služby na základě zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajištění, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti 1. 1. 2005 (Kavan, 2015, s. 54).

3.4 Podpora civilních orgánů

Armádu ČR je možné využít pro podporu civilních orgánů na území státu v rámci IZS, a to zejména při zvládnutí následků rozsáhlých živelních pohrom, průmyslových nebo ekologických havárií. V případech, kdy je ohrožena vnitřní bezpečnost státu a jeho občanů může Ministerstvo obrany poskytnout síly a prostředky k podpoře a posílení Policie ČR. Pro tyto úkoly jsou síly včleňovány v nezbytném rozsahu a v závislosti na jejich dostupnosti. Ve prospěch IZS a Policie ČR mohou být využity téměř veškeré ozbrojené síly České republiky včetně aktivní zálohy (Obranná strategie ČR, 2012, s. 9).

Možnosti a základní poslání Armády ČR lze nalézt v zákonných normách, zejména v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo obrany ČR upravuje nasazení Armády ČR interními normativními akty a spolu s Ministerstvem vnitra ČR uzavírají meziresortní smlouvy, jako např. Dohoda o plánované pomoci a Rámcová dohoda o spolupráci mezi MV a MO, které upravují vztahy a postavení v IZS. Mimo to i v samotné Armádě ČR každý stupeň velení vydává svá nařízení nebo své upřesnění. Základní směrnicí je Směrnice náčelníka Generálního štábu Armády ČR k nasazování sil a prostředků Armády ČR v rámci IZS a k plnění úkolů Policie ČR. Od této směrnice se poté odvíjejí ostatní směrnice ve vztahu k určité činnosti (Kavan, 2015, s. 55).

3.4.1 Použití Armády České republiky v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách:

- ke střežení objektů důležitých pro obranu státu,
- k plnění úkolů Policie ČR, pokud síly a prostředky Policie ČR nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou,
- k záchranným pracím při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí nebo k likvidaci následků pohromy,
- k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky,
- k letecké dopravě ústavních činitelů,

- k zabezpečení letecké zdravotnické dopravy,
- k zabezpečení dopravy pro vlastní potřeby,
- k poskytování leteckých služeb,
- k zabezpečování dopravy na základě rozhodnutí vlády,
- k zabezpečení kulturních, vzdělávacích, sportovních a společenských akcí,
- k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany (Zákon č. 219/1999 Sb., 1999).

3.4.2 Použití Armády České republiky v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

AČR lze poskytnout na:

- **plánovanou pomoc na vyžádání** při záchranných a likvidačních pracích jako ostatní složku IZS, vyčleněnými SaP AČR pouze na žádost OPIS GŘ HZS. SaP jsou nasazovány v souladu s „Dohodou o plánované pomoci na vyžádání“ uzavřené mezi MV/GŘ HZS ČR a MO/GŠ AČR (§ 21 zákona č. 239/2000 Sb),
- **ostatní pomoc složkám IZS**. Tato pomoc může být poskytnuta na žádost HZS kraje, krajského úřadu nebo MV při provádění záchranných a likvidačních prací vojenskými útvary a zařízeními OS ČR v souladu s §§ 15, 16 a 18 zákona č. 239/2000 Sb. O jejich nasazení rozhoduje NGŠ AČR (Bílá kniha o obraně, 2011).

3.5 Velení a řízení

Politicko-strategická úroveň velení a řízení

Tato úroveň řízení spadá do působnosti prezidenta ČR, Parlamentu ČR, a vlády ČR. Tyto orgány přijímají zásadní rozhodnutí pro zajišťování a řízení obrany České republiky, zapojení do mezinárodních operací mimo území České republiky a ostatní opatření k dosažení cílů bezpečnostní politiky ČR. Zásadním cílem a úkolem na této úrovni je zjistit státní svrchovanost a územní celistvost ČR a naplňovat mezinárodní politicko-vojenské závazky a ambice ČR, které vyplývají z členství v OSN, NATO EU a dalších mezinárodních bezpečnostních strukturách.

Vojensko-strategická úroveň velení a řízení

Funkci vojensko-strategického stupně velení a řízení pro naplňování bezpečnostní politiky státu plní Ministerstvo obrany ČR. O použití sil a prostředků AČR na této úrovni velení

a řízení může být rozhodnuto pouze v souladu s rozhodnutím a opatřeními přijatými na politicko-strategické úrovni. Představitelem vojensko-strategické úrovně velení a řízení Armády ČR je náčelník Generálního Štábu AČR, který zodpovídá za výstavbu, výcvik a za dosažení operačních schopností Armády ČR vymezených ve Vojenské strategii ČR.

Operační úroveň velení a řízení

Operační úroveň velení a řízení tvoří soustava operačních velitelství, která zabezpečují realizaci strategických cílů plánováním použití a aktivním a efektivním řízením taktických jednotek. Operační úroveň velení a řízení je uskutečňována stanovením operačních cílů a řízením podřízených vojsk ve vojenských operacích. Operační úroveň velení a řízení zajišťuje propojení vojensko-strategických cílů s činnostmi jednotek na taktické úrovni.

Taktická úroveň velení a řízení

Taktickou úroveň velení a řízení tvoří orgány taktických velitelství, jimiž jsou svazky, útvary, jednotky a zařízení. V čele těchto orgánů jsou velitelé, kteří přijímají rozhodnutí o způsobu plnění bojových úkolů, tvořící součást plánu operace, a bezprostředně řídí bojovou či nebojovou činnost v závislosti na charakteru daného taktického celku (Doktrína AČR, 2010).

3.6 Zásady vyžadování a nasazování sil a prostředků armády k plnění úkolů v rámci integrovaného záchranného systému a plnění úkolů Policie České republiky

Síly a prostředky Armády ČR k záchranným pracím mohou vyžadovat:

- hejtmani krajů a starostové obcí, v jejichž obvodu došlo k pohromě, u NGŠ AČR,
- hejtmani krajů a starostové obcí nebo velitel zásahu a velitel jednotky požární ochrany, hrozí-li nebezpečí z prodlení u velitele vojenského útvaru, nebo u náčelníka vojenského zařízení, které jsou nejbližší místu pohromy,
- ministerstvo vnitra v souladu s ústředním poplachovým plánem IZS prostřednictvím OPIS GŘ HZS ČR,
- hejtmani a starostové obcí s rozšířenou působností v souladu s příslušným poplachovým plánem IZS prostřednictvím OPIS IZS kraje,
- HZS kraje, krajský úřad nebo Ministerstvo vnitra jako ostatní pomoc (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Síly a prostředky Armády ČR k likvidačním pracím mohou vyžadovat:

- ministerstvo vnitra v souladu s ÚPP IZS prostřednictvím OPIS GŘ HZS,
- hejtmani a starostové obcí s rozšířenou působností v souladu s příslušným poplachovým plánem IZS prostřednictvím OPIS IZS kraje,
- velitel zásahu na místě zásahu u velitelů a vedoucích složek IZS, v ostatních případech prostřednictvím místně příslušného OPIS IZS,
- HZS kraje, krajský úřad nebo Ministerstvo vnitra pro potřebu složek IZS jako ostatní pomoc (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

O použití Armády ČR k likvidaci následků pohromy nad rámec vyčleněných SaP Armády ČR v Ústředním poplachovém plánu IZS rozhoduje vláda (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

4 VÝVOJ PANDEMIE KORONAVIRU

Současná klasifikace koronaviřů rozeznává 39 druhů ve 27 podrodech, pěti rodech a dvou podrodinách, které patří do čeledi Coronaviridae, podřádu Cornidovirineae, řádu Nidovirales a říše Riboviria (Gorbalenya, 2020).

Označení koronavirus se tedy používá pro virus, jenž patří do podčeledi Coronaviridae. Jedná se o souhrnné označení čtyř čeledí virů, které způsobují onemocnění u lidí a zvířat, projevující se různým stupněm závažnosti. Samotný název vznikl odvozením od charakteristického uspořádání povrchových struktur lipidového obalu virů ve tvaru sluneční korony. Koronavirus může způsobit běžné obtíže, jako je nachlazení, kašel, dýchací obtíže nebo teploty. Může však také způsobit smrtící choroby, jako je dýchací onemocnění zvané těžký akutní respirační syndrom SARS nebo infekci MERS (Vláda ČR, © 2020).

Typ koronaviřů SARS-CoV-2 (původně označený jako 2019-nCoV) se poprvé objevil v prosinci roku 2019 v čínské provincii Chu-pej, ve které se nachází město Wu-chan. Onemocnění, které tento nový typ koronaviřů způsobuje, nese označení Covid-19 (Vláda ČR, © 2020).

4.1 Průběh a vývoj pandemie koronaviřů v České republice

Na počátku roku 2020 se pandemie Covid-19 začala šířit po celém světě. Začátek epidemie Covid-19 sahá do 31. prosince 2019, kdy byly ve městě Wu-chan v provincii Chu-pej v čínské lidové republice hlášeny první případy.

Během prvních 4 měsíců se nemoc rozšířila po celém světě a nakazilo se více než 1 120 000 lidí. Během této doby zemřelo na tuto nemoc téměř 60 000 pacientů (Komenda, 2020).

V důsledku masivního šíření označila 12. března 2020 Světová zdravotnická organizace (WHO) šíření nového typu koronaviřů za pandemii (WHO - Coronavirus, © 2020).

V České republice byly první případy infekce novým typem koronaviřů potvrzeny 1. března 2020. V počátcích se jednalo o nakažené osoby, které pobývaly v severní Itálii (Zpravodajství ČT24, © 2020). Dále nastal prudký nárůst počtu infikovaných osob převážně v Praze a Olomouckém kraji. Dne 16. března rozhodli hygienici o uzavření obcí Litovel, Uničov a Červenka kvůli vysokému počtu nakažených osob. Omezení se týkalo celkem 24 000 obyvatel Olomoucka. Do uzavřené oblasti nebyl nikomu umožněn přístup s výjimkou řidičů zásobovacích vozidel, zdravotníků, policistů nebo hasičů (Český rozhlas – uzavření oblasti na Olomoucku, © 2020).

Důležitá vládní usnesení vydaná v březnu roku 2020

- Vyhlášení nouzového stavu na dobu 30 dnů.
- Krizové opatření o zákazu vstupu do ČR a cestování do rizikových zemí.
- Krizové opatření o zákazu školní docházky na základních, středních i vysokých školách, vzdělávacích a volnočasových aktivit ve školství.
- Krizové opatření o zákazu pořádání kulturních, sportovních a dalších akcí s účastí nad 30 osob, stravovací služby.
- Krizové opatření o zákazu maloobchodního prodeje a služeb.
- Krizové opatření o zákazu volného pohybu osob.
- Krizové opatření o používání ochranných prostředků dýchacích cest a omezení pohybu pendlerů (Vláda ČR, © 2020).

Poskytování informací o koronaviru

Tým odborníků z Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR spolu s výzkumníky z Ústavu biostatistiky a analýz na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity se zaměřily na vývoj a design webové aplikace určené k poskytování pravidelně aktualizovaného přehledu epidemiologie Covid-19 v České republice široké veřejnosti. Od 11. března 2020 byla v provozu první verze webového portálu a okamžitě se stala primárním komunikačním kanálem využívaným zdravotnickým sektorem k prezentování aktuální situace týkající se Covid-19. Primárním cílem webového portálu bylo zveřejnit přehlednou vizualizaci a jasné vysvětlení základních informací. Mezi ty patří celkový počet provedených testů, potvrzených případů úmrtí s nemocí Covid-19, úmrtí souvisejících s nemocí Covid-19, denních a kumulativních přehledů lidí s pozitivním případem, hospitalizace pacientů s Covid-19 a distribuce osobních ochranných prostředků (Journal of Medical Internet Research © 2020).

Na přelomu dubna a května roku 2020 došlo ke zmírnění přijatých opatření k zamezení šíření nemoci, jelikož počet zotavených převyšoval počet aktivních případů. Ke zmírnění opatření došlo např. v požadavcích na školství, organizovaný trénink sportovců na venkovním i vnitřním sportovišti, hromadné akce, návštěvy pacientů v sociálních a zdravotnických lůžkových zařízeních, sauny, koupaliště a na hrady a zámky (Ministerstvo zdravotnictví ČR, © 2020).

V září 2020 byly denní záchyty pozitivně diagnostikovaných pacientů s Covid-19 vysoké a dále narůstaly. Znovu vyšlo v platnost povinně nosit roušky v obchodech a nákupních centrech a došlo k omezení provozní doby stravovacích služeb, nočních klubů a barů. Dne 30. září 2020 vláda rozhodla o vyhlášení nouzového stavu.

V průběhu listopadu přibývalo velké množství nových případů koronaviru. Vyšel v platnost zákaz hromadných akcí konaných v počtu vyšším než 6 osob ve vnitřních prostorech staveb nebo ve vnějších prostorech a dále došlo k uzavření škol, posiloven, koupališť, zoologických zahrad, restauračních zařízení a dalších. Vláda také přijala opatření k zákazu volného pohybu osob a omezení prodeje v maloobchodu a poskytování služeb (Hospodářská komora ČR, © 2020).

4.2 Šíření a přenos SARS-CoV-2

K respiračním infekcím dochází přenosem kapiček obsahující viry a aerosoly vydechovaných z infikovaných jedinců během dýchání, mluvení, kašláním a kýcháním. Tradiční opatření k tlumení respiračních onemocnění jsou navržena tak, aby snižovala přenos kapiček produkovaných kýcháním a kašlem infikovaných jedinců. Velká část šíření onemocnění Covid-19 nastává vzdušným přenosem aerosolů produkovaných asymptomatickými jedinci během dýchání a mluvení. Aerosoly se mohou hromadit, zůstat infekční ve vzduchu v místnosti po dobu několika hodin a snadno se vdechovat hluboko do plic. Identifikace infikovaných jedinců s cílem omezit přenos SARS-CoV-2 je ve srovnání jinými respiračními viry náročnější, protože infikovaní jedinci mohou být velmi nakažliví před výskytem samotných příznaků (Kimberly, 2020).

U většiny lidí infikovaných virem Covid-19 se projeví mírné až středně závažné respirační onemocnění a uzdraví se bez nutnosti zvláštního zacházení. Starší lidé a lidé se základními zdravotními problémy, jako jsou kardiovaskulární onemocnění, cukrovka, chronické onemocnění dýchacích cest a rakovina, mají vyšší pravděpodobnost vzniku závažných onemocnění (WHO - Coronavirus, © 2021).

4.2.1 Mutace viru

V případě, kdy se virus replikuje nebo vytváří své kopie, dochází u viru ke změnám. Tyto změny se nazývají „mutace“. Virus s jednou nebo několika novými mutacemi se označuje jako „varianta“ původního viru.

Čím více virů koluje, tím více se mohou měnit. Tyto změny mohou příležitostně vést k variantě viru, která je ve srovnání s původním virem lépe přizpůsobena jeho prostředí. Tento proces změny a výběru úspěšných variant se nazývá „evoluce viru“. Některé mutace viru mohou vést ke změně jeho charakteru. Může dojít ke změně přenosu, kdy dochází ke snadnějšímu přenosu viru, nebo ke změně závažnosti (např. k závažnějšímu onemocnění). Ke změnám dochází u virů s rozdílnou dobou trvání. Některé viry se mění rychle a jiné pomaleji. Virus SARS-CoV-2, který způsobuje onemocnění Covid-19, má tendenci se měnit pomaleji než jiné, jako jsou HIV nebo chřipkové viry. To by mohlo být částečně vysvětleno vnitřním „mechanismem korektury“ viru, který dokáže opravit „chyby“, když vytváří své kopie. Věda nadále pokračuje ve studiu tohoto mechanismu, aby lépe pochopila, jak funguje (WHO - Virus evolution, © 2021).

4.3 Závěrečná kapitola teoretické části

Ochrana obyvatelstva představuje systém, který je od svého vzniku nepřetržitě utvářen a přizpůsobován, za účelem včasné a efektivní reakce na případné nové hrozby pro zajištění maximální ochrany všech obyvatel. Za účelem zajištění ochrany obyvatelstva v České republice, byl vytvořen integrovaný záchranný systém, jehož úkolem je koordinovaný postup složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Tento systém je tvořen základními a ostatními složkami, které spolu v případě potřeby efektivně spolupracují za účelem zvládnutí všech typů mimořádných událostí a krizových situací. Armáda České republiky poskytuje pomoc na vyžádání a jako ostatní složka se podílí na záchranných a likvidačních pracích. Po reformách, které Armádu České republiky v minulosti doprovázely zejména v oblasti jejího zapojení při řešení krizových situací nevojenského charakteru, se stala významnou součástí integrovaného záchranného systému vzhledem k široké základně sil a prostředků, jimiž disponuje pro zvládnutí jakýchkoliv přírodních či antropogenních hrozeb. Jednou z hrozeb, které postihly Českou republiku a na které se Armáda ČR podílela, je epidemie velkého rozsahu tzv. pandemie. V roce 2020 se pandemie Covid-19 rozšířila téměř po celém světě a všechny státy musí čelit a reagovat na tuto situaci. V současnosti se jedná o mimořádně závažnou událost postihující životy obyvatel celé planety závratných rozměrů.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALYTICKO-EMPIRICKÁ ČÁST

Praktická část práce se dělí na část analyticko-empirickou a aplikační. V rámci analyticko-empirické části diplomové práce byl proveden kvalitativní výzkum problematiky zapojení Armády České republiky na řešení pandemie Covid-19. Na základě analýzy informací a dat jsou v této části vymezeny veškeré síly a prostředky Armády ČR využité při řešení pandemie Covid-19 a vymezeny činnosti, na nichž se Armáda ČR podílela. Jednotlivé činnosti jsou blíže charakterizovány. V závěru analyticko-empirické části jsou prezentovány výsledky výzkumu.

5.1 Povolání Armády České republiky k záchranným pracím z důvodu pandemie koronaviru

Krátce po vypuknutí pandemie Covid-19 vyžadovala situace v České republice posílení složek IZS příslušníky Armády ČR. Později se jednalo o poskytnutí různých forem pomoci v dalších oblastech jako například zdravotnictví či sociální péče. K prvnímu nasazení Armády ČR došlo 10. března 2020, kdy Armáda ČR podpořila jednotky IZS na hraničních přechodech. Toto nasazení probíhalo v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému. Nasazení se týkalo celkem 30 příslušníků vojenského zdravotnického personálu (Zpravodajství AČR, © 2020).

Později bylo nasazení Armády ČR provedeno na základě několika sérií vládních nařízení, jelikož naléhavost situace a široké dopady pandemie vyžadovaly nasazení sil a prostředků Armády ČR nad rámec sil a prostředků vyčleněných pro podporu IZS v Ústředním poplachovém plánu.

5.1.1 Vládní nařízení týkající se povolání Armády České republiky

„Nařízení vlády ze dne 15. března 2020 o povolání vojáků v činné službě a příslušníků Celní správy České republiky k plnění úkolů Policie České republiky v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2“ (Vláda ČR, © 2020).

- Povoláno 2096 vojáků v činné službě k plnění úkolů Policie České republiky při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti s cílem ochránit životy, zdraví a majetek osob a pro naplnění bezpečnostních opatření v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2.

- Dne 9. dubna 2020 byl na základě nařízení vlády počet povolanych vojaků navýšen na 4096.
- V březnu roku 2021 na základě nařízení vlády počet navýšen 5000.

„Nařízení vlády ze dne 14. dubna 2020 o použití Armády České republiky k záchranným pracím v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2“ (Vláda ČR, © 2020).

- Povoláno nejvýše 360 vojaků k záchranným pracím spočívajícím ve vykonávání pomocných prací v zařízeních provozovaných poskytovateli sociálních služeb v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2.
- Později nařízení rozšířeno o zařízení provozovaných poskytovateli zdravotních služeb poskytujících následnou lůžkovou péči nebo dlouhodobou lůžkovou péči.
- Dne 9. listopadu 2020 rozšířeno na počet 900 vojaků.

„Nařízení vlády ze dne 13. července 2020 o použití Armády České republiky k záchranným pracím při ochraně obyvatelstva a prevenci šíření koronaviru SARS CoV-2 v období do 31. prosince 2020“ (Vláda ČR, © 2020).

- Povoláno nejvýše 68 vojaků k záchranným pracím při ochraně obyvatelstva a prevenci šíření koronaviru SARS CoV-2 se za účelem pomoci Ministerstvu zdravotnictví, krajským hygienickým stanicím a zdravotním ústavům.

„Nařízení vlády ze dne 16. října 2020 o použití Armády České republiky k záchranným pracím při ochraně obyvatelstva a prevenci šíření koronaviru SARS CoV-2 spočívající ve vybudování záložního zdravotnického zařízení a jeho částečné obsluze“ (Vláda ČR, © 2020).

- Povoláno nejvýše 260 vojaků za účelem vybudování záložního zdravotnického zařízení a jeho částečné obsluhy, včetně poskytování zdravotních služeb.

„Nařízení vlády ze dne 15. února 2021, kterým se mění nařízení vlády č. 172/2020 Sb., o použití Armády České republiky k záchranným pracím v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů“ (Vláda ČR, © 2020).

- Povoláno nejvýše 150 vojaků k záchranným pracím spočívajícím v činnostech spojených s testováním ve státem garantované síti odběrových míst.

5.2 Síly a prostředky Armády České republiky dostupné v rámci integrovaného záchranného systému

Ministerstvo vnitra-generální ředitelství HZS ČR disponuje silami a prostředky, které jsou využívány při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací. Mezi síly a prostředky Armády ČR vyčleněné ve prospěch IZS patří tzv. odřady. Armáda ČR vyčleňuje celkem 11 typů odřadů nebo týmů určených pro podporu IZS. Tyto vyčleněné síly mohou být použity k záchranným a likvidačním pracím u mnoha typů mimořádných událostí.

Pro záchranné práce během epidemiologické události lze využít několik těchto odřadů a týmů, které jsou schopny efektivně zasáhnout a poskytnout pomoc vzhledem ke svému technickému a personálnímu vybavení. Mezi síly a prostředky s potenciálem využití během krizových situací v důsledku epidemie patří:

SÍLY A PROSTŘEDKY PRO PRŮZKUM A DETEKCI LÁTEK CBRN

- **Speciální mobilní biologický tým**

Tým provádí epidemiologická šetření, odběr vzorků biologického materiálu nebo prostředí. Dále provádí detekci biologických látek a jejich přepravu do stacionární laboratoře, identifikaci biologických látek v laboratoři a transport vzorků biologického materiálu k laboratornímu vyšetření na původce vysoce nakažlivé nemoci do zahraničí. Schopnost výjezdu do 4 hodin.

Technika: 1x speciální zásahové vozidlo BIOMASTER nebo BIOSCAM, identifikační technika, odběrové soupravy, ochranné obleky OPCH-90 PO nebo OPCH-05 s VDP-60 PLUTO (vzduchový dýchací přístroj), dekontaminační technika pro vlastní tým, mikrobiologická laboratoř (Ústřední poplachový plán, 2021).

- **Průzkumný mobilní biologický tým**

Provádí epidemiologické šetření, odběr a přepravu vzorků do laboratoře a zabezpečení hygienicko-epidemiologického průzkumu.

Technika: 1x speciální zásahové vozidlo LAND ROVER 110 s přívěsem, identifikační technika ALEXETER, odběrové soupravy, ochranné obleky OPCH-90 PO nebo OPCH-05 s VDP-60 PLUTO, dekontaminační technika pro vlastní tým (Ústřední poplachový plán, 2021).

SÍLY A PROSTŘEDKY PRO DEKONTAMINACI OSOB A TECHNIKY

- **Odřad pro dekontaminaci osob**

Úkolem odřadu je dekontaminace osob od biologických, chemických a radiologických látek. Celkem vyčleněny 4 odřady s možností nasazení do 24 hodin.

Technika: 1x automobil chemický rozstřikovací, 1x velitelský automobil, 1x souprava dekontaminace osob SDO, 3x T 815, 1x chemický průzkumný automobil UAZ 469 CH (Ústřední poplachový plán, 2021).

- **Odřad pro dekontaminaci techniky**

Odřad provádí dekontaminaci techniky a terénu od biologických, chemických a radiologických látek. Celkem vyčleněny 4 odřady s možností zásahu do 24 hodin.

Technika:

2x automobil chemický rozstřikovací, 1x linka L-82, 2x nákladní automobil T-815 (Ústřední poplachový plán, 2021).

LETECKÉ SÍLY A PROSTŘEDKY PRO ZÁCHRANNÉ PRÁCE

- **Letecká přeprava humanitární pomoci**

Slouží pro přepravu záchranářských týmů, přepravu osob a materiálu. Typ letecké techniky a její množství stanoveno dle aktuálních schopností 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely.

Technika: A-319CJ, C295M (Ústřední poplachový plán, 2021).

- **Nenadálé úkoly ve prospěch IZS**

Možnost provedení záchran a evakuace osob, záchranných prací, vzdušného průzkumu, přepravy osob, materiálu a záchranářských týmů. Další schopností je výcvik složek IZS. V případě potřeby vzlet do 20 min ve dne a do 30 min v noci.

Technika: 1x vrtulník Mi - 171Š, 1x vrtulník Mi -17 (Ústřední poplachový plán, 2021).

SÍLY A PROSTŘEDKY PRO NOUZOVÉ UBYBTOVÁNÍ

- **Humanitární základna a stavební tým**

Základní schopností odřadu je vybudování nouzového tábora a převoz materiálu. Výjezd odřadů do 72 hodin po obdržení požadavků OPIS a do 48 hodin schopnost vybudování materiální základny humanitární pomoci od dosažení místa.

Technika: materiální základna humanitární pomoci s kapacitou 450 osob. Stavebně ubytovací materiál bez výstrojního vybavení (Ústřední poplachový plán, 2021).

ZDRAVOTNICKÉ SÍLY A PROSTŘEDKY

- **Specializovaná infekční nemocnice**

Poskytuje izolaci a léčbu pacientů s vysoce nakažlivou nemocí nebo při podezření na tuto nemoc. Vysoká úroveň technického zabezpečení. Vyčleněno 31 osob s dobou zahájení činnosti do 12 hodin od aktivace

Specializovaná nemocnice zahrnuje:

- Zajištění karantény – 30 lůžek.
- Akutní lůžková péče v oboru infekční lékařství – 6 lůžek.
- Akutní lůžková péče intenzivní 2. stupně – 2 lůžka (Ústřední poplachový plán, 2021).

- **Mobilní zdravotnický tým**

Odřad pro posílení odborných kapacit ve stálých nemocnicích podle místa zásahu. Celkem vyčleněny dva odřady a pro každý odřad 3 osoby.

Technika: 1x automobil sanitní LR 130 (Ústřední poplachový plán, 2021).

- **Vojenská zdravotnická vozidla**

Schopnost odřadu spočívá v zabezpečení přepravy raněných, nemocných a rodiček. Doba výjezdu vozidel stanovena na základě případné dohody s OPIS GŘ

Technika: 15x sanitní automobil LR 130 (Ústřední poplachový plán, 2021).

- **Letecká evakuace osob a raněných nemocných**

Odřad zajišťuje leteckou evakuaci osob, raněných a nemocných z místa postižení. Počty zdravotnického personálu upřesněny na základě plněného úkolu.

Na vyžádání OPIS GŘ vzlet stanoven po dohodě s Velitelstvím pro operace (Ústřední poplachový plán, 2021).

- **Psychosociální intervenční tým**

Schopností odřadu je zabezpečení péče o duševní zdraví a psychosociální péče. Na základě plněného úkolu upřesněn počet psychologů. Maximálně 5 osob. Výjezd do 72 hodin od vyžádání OPIS GŘ (Ústřední poplachový plán, 2021).

VETERINÁRNÍ SÍLY A PROSTŘEDKY

- **Vojenská veterinární zásahová skupina**

Provádí epizootické šetření a veterinární opatření při vzniku nálezů zvířat a zoonóz. Dále provádí odchyt zvířat a jejich dekontaminaci při nebezpečných nálezích zvířat a lidí, při jaderných a chemických haváriích. Pro činnost vyčleněny 4 osoby s dobou výjezdu do dvanácti hodin od vyžádání.

Technika: Speciální zásahové vozidlo, odběrová technika, souprava na odchyt a imobilizaci zvířat, dekontaminační technika a izolační ochranné oděvy (Ústřední poplachový plán, 2021).

SÍLY A PROSTŘEDKY PRO EVAKUACI A HUMANITÁRNÍ POMOC

- **Odřad k převozu humanitární pomoci**

Odřad zajišťuje převoz humanitární pomoci a nouzové zásobování. Celkem vyčleněny dva odřady s dobou výjezdu do 72 hodin.

Technika: 1x automobil valník (Ústřední poplachový plán, 2021).

Pro účely IZS je vyčleněno několik dalších odřadů, avšak jejich možnost využití během pandemie Covid-19, je vzhledem k jejich určení a využitelnosti v porovnání se zmíněnými odřady méně významná a tyto odřady nejsou zahrnuty do celkového výčtu.

5.2.1 Souhrn sil a prostředků vyčleněných ve prospěch integrovaného záchranného systému

Tabulka níže obsahuje základní informace o silách a prostředcích Armády ČR, které mají svým charakterem možnost využití během řešení pandemie Covid-19 při provádění záchranných prací a všech souvisejících činnostech za účelem snížení následků pandemie.

Tabulka 1 - Souhrnný přehled počtu odřadů, techniky a osob.

Zdroj: Ústřední poplachový plán, 2021 a vlastní zpracování

Název	Počet odřadů /týmů	Počet kusů techniky/osob	Maximální doba pro nasazení
Speciální mobilní biologický tým Průzkumný mobilní biologický tým	2	3	4 hod.
Odřad pro dekontaminaci osob Odřad pro dekontaminaci techniky	8	12	24 hod.
Letecká přeprava humanitární pomoci Nenadálé úkoly ve prospěch IZS	2	4	20 min. – den 30 min. – noc
Humanitární základna a stavební tým	1	450 osob	72 hod.
Specializovaná infekční nemocnice Mobilní zdravotnický tým Vojenská zdravotnická vozidla Letecká evakuace osob a raněných nemocných Psychosociální intervenční tým	5	min. 42 osob	12 - 72 hod.
Vojenská veterinární zásahová skupina	1	4 osoby	12 hod.
Odřad k převozu humanitární pomoci	2	2	72 hod.

5.3 Síly a prostředky Armády České republiky využité při řešení pandemie koronaviru

Následující kapitola vymezuje a specifikuje činnosti, na kterých se podílela Armáda ČR při řešení pandemie Covid-19 od března roku 2020 do dubna roku 2021 a charakterizuje síly a prostředky využité v průběhu těchto činností.

5.3.1 Logistická podpora

Krátce po vypuknutí epidemie v České republice byla zahájena operace s názvem „komplexní podpora“, jejíž cílem bylo poskytnout dostatečné kapacity a logistickou podporu nasazeným jednotkám armády, složkám IZS, Správě státních hmotných rezerv a místním samosprávám (Armáda ČR v roce 2020, 2021).

V rámci logistické podpory byla využita pozemní i letecká technika pro přepravu osob i materiálu. Armáda ČR zajišťovala distribuci zdravotnického materiálu ze skladů SSHR do nemocnic a zdravotnických zařízení v jednotlivých krajích. Na tomto úkolu pracoval 14. pluk logistické podpory z posádek Pardubice, Klatovy a Lipník nad Bečvou. Pro rozvoz využity vojenská vozidla Tatra T 815 Multilift Mk IV s přívěsem PV 18 LP (kontejnerový přívěs).

V polovině března roku 2020 byl využit armádní letoun Airbus A-319 s osádkou pro přepravu rychlotestů z Číny. Ze základny Letecké záchranné služby Armády České republiky v Plzni-Líních byl využíván vrtulník pro transport pacientů s onemocněním Covid-19. Armáda ČR rovněž poskytla pro přepravu materiálu do ČR nasmlouvané kapacity v rámci programu Severoatlantické aliance SALIS. Česká republika je členem tohoto programu od roku 2006 a hlavním účelem je poskytnout účastnickým státům schopnost rychlé strategické letecké přepravy těžkých a nadrozměrných nákladů. Jednalo se o využití letounu Antonov An-124 Ruslan (Zpravodajství AČR, © 2020).

SÍLY A PROSTŘEDKY VYUŽITÉ PRO LOGISTICKOU PODPORU

Pro transport osob a materiálu disponuje Armáda ČR širokou škálou techniky. Armáda disponuje velkým počtem osobních terénních vozidel a nákladních automobilů. Dále také může pro transport využít leteckou techniku ve formě civilních i nákladních speciálů nebo vrtulníků.

Armáda ČR zajišťovala distribuci zdravotnického materiálu ze skladů SSHR do nemocnic a zdravotnických zařízení v jednotlivých krajích. Na tomto úkolu pracoval

14. pluk logistické podpory z posádek Pardubice, Klatovy a Lipník nad Bečvou. Pro rozvoz využity vojenská vozidla Tatra T 815 Multilift Mk IV s přívěsem PV 18 LP (Zpravodajství AČR, © 2020).

Tatra 815-2 Multilift Mk.IV

Tatra 815-2 Multilift je hydraulické nakládací, vykládací a transportní zařízení. Všechny pracovní pohyby hákového nakladače jsou elektrohydraulicky ovládány a řízeny pomocí elektromagnetických ventilů z ručního ovládacího pultu. Nadstavba je schopna manipulovat se třemi základními typy kontejnerů (Technika a výzbroj AČR, © 2021).

ZÁKLADNÍ TECHNICKÉ ÚDAJE

- **Maximální hmotnost:** 35 200 kg
- **Hmotnost přípojná:** 16 000 kg
- **Maximální rychlost:** 85 km/h
- **Délka s kontejnerem:** 9,63 m
- **Šířka s kontejnerem:** 2,62 m

Obrázek č. 1 - Tatra 815-2 Multilift Mk IV
(Zpravodajství AČR, © 2020)

Během plnění logistických operací byly kromě nákladních vozidel Tatra 810 využity různé modifikace nákladních vozidel Tatra 815, které využívají různých nástaveb ve formě kontejnerových nosičů a kontejnerových překladačů. Ve velké míře byly využity nákladní vozidla Tatra T 815 Multilift Mk IV (nakládací, vykládací transportní zařízení), T-815-2 Klaus KM (přepravník kontejnerů), T 815 8X8 STEELBRO (překladač kontejnerů), TATRA T815 6x6 (nosič kontejnerů). Rovněž byla využita menší technika pro účely manipulace s nákladem.

Pro účely logistiky byly využity armádní letecké prostředky, které zajišťovaly jak přepravu zdravotnického materiálu, tak transport pacientů s onemocněním Covid-19.

Airbus A-319

Armádní dopravní letoun s krátkým a středním doletem. Letovou posádku tvoří 2 piloti a přepravní kapacita je podle varianty 10 až 124 cestujících. Maximální vzletová hmotnost 75 500 kg (Technika a výzbroj AČR, © 2021).

ZÁKLADNÍ TECHNICKÉ ÚDAJE

- **Rozpětí křídel:** 33,91 m
- **Délka trupu:** 33,84 m
- **Max. vzletová hmotnost:** 75,500 kg
- **Max. rychlost:** 925 km/h
- **Dolet:** 11 670 km

Obrázek č. 2 - Airbus A-319
(Technika a výzbroj AČR, © 2021)

Armádní vrtulník Sokol W-3A

Jedná se o dvoumotorový turbohřídelový víceúčelový vrtulník. Vrtulník je určen k přepravě maximálně 12 osob nebo materiálu o hmotnosti do 2200 kg a pro leteckou pátrací záchrannou službu.

Ve vrtulníku prováděna desinfekce prostoru pro pacienta po každém převozu. Důkladná desinfekce za pomoci speciální suché mlhy. Doba pro aplikaci cca šest minut a následuje odstavení stroje na dvě hodiny. Po uplynutí doby následuje doplnění zdravotnického materiálu (Zpravodajství AČR, © 2020).

ZÁKLADNÍ TECHNICKÉ ÚDAJE

- **Délka trupu:** 14,21 m
- **Výška:** 4,12 m
- **Únosnost:** 2200 kg
- **Praktický dostup:** 4650 m
- **Maximální rychlost:** 270 km/h
- **Dolet:** 1225 km

Obrázek č. 3 - W-3A SOKOL
(Technika a výzbroj AČR, © 2021)

Antonov An-124 Ruslan

Základní informace:

- je strategický transportní letoun.
- jeden z největších sériově vyráběných nákladních letounů,
- je využíván pro strategickou přepravu velkých a nadrozměrných nákladů.
- armáda ČR letoun využívá primárně pro transport materiálu na zahraniční operace a zpět (Zpravodajství AČR, © 2020).

V březnu roku 2020 proběhly celkem tři transporty zdravotnického materiálu, které se odehrály 21. 25. a 31 března. První transport proběhl 21. března 2020 kdy na letiště do Pardubic letoun An-124 Ruslan transportoval z Čínského Šen-čenu dva miliony respirátorů nižších tříd, pět milionů roušek, 200 000 rychlotestů, 120 000 ochranných obleků a 80 000 brýlí (Český rozhlas - koronavirus ve světě a v Česku, © 2020).

Druhý let proběhl 25. března, kdy letoun transportoval z Šen-čenu více než sto tun zdravotnického materiálu, roušek a respirátorů. Letoun přistál na pardubickém letišti a ihned po přistání započalo překládání nákladu na armádní taty. Po přeložení následovala expedice na určená místa. Celé akce se zúčastnilo více než sto vojáků (Zpravodajství AČR, © 2020).

Třetí let proběhl 31. března. Náklad zahrnoval 52 600 ochranných obleků, 70 900 ochranných brýlí, 250 000 rukavic, 1 160 000 respirátorů a osm milionů roušek (Zpravodajství AČR, © 2020).

V rámci logistické podpory byly vykonávány následující činnosti:

- distribuce zdravotnického materiálu a desinfekčních prostředků,
- transport pacientů s onemocněním Covid-19,
- přeprava ubytovacích kontejnerů pro vojenské zdravotníky na hraniční přechody,
- přeprava materiálu určeného k vybavení odběrových míst,
- doplňování zdravotnického materiálu pro odběrové týmy,
- doplňování pohonných hmot jednotkám armády, vyčleněným k posílení policie při střežení státních hranic,
- autobusová přeprava vojáků zabezpečující státní hranice (Pluk logistické podpory, © 2020).

Pro logistickou podporu bylo během roku 2020 využito značné množství technických prostředků, které byly využity pro transport materiálu nebo pacientů. Během tzv. „první vlny“ pandemie Covid-19 vojáci najeli v rámci distribuce zdravotnického materiálu ze skladů SSHR do nemocnic a zdravotnických zařízení v jednotlivých krajích přes 50 000 km a přepravili přes 200 tun materiálu. Armáda ČR se podílela nasazením techniky a vojáků v rámci této operace na 94 akcích distribuce zdravotnického materiálu a vykládce celkem osmi letadel s následným rozvozem materiálu do skladů SSHR (Armáda ČR v roce 2020, 2021).

Tabulka 2 – Souhrn sil a prostředků pro zabezpečení logistiky v rámci operace „komplexní podpora“. Zdroj: Armáda ČR v roce 2020, 2021

Síly a prostředky	Počet
Celkem vyčleněno osob	400
Automobil nákladní	309
Přívěs pro nákladní automobil	74
Automobil osobní a mikrobus	72
Autobus	10
Letoun Airbus A-319	1
Vrtulník W-3A „Sokol“	1
Letoun C-295	1

5.3.2 Povolání Armády České republiky k plnění úkolů Policie České republiky

Na základě nařízení vlády o povolání vojáků k plnění úkolů Policie ČR v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2, došlo 10. března 2020 k nasazení příslušníků Armády ČR k posílení Policie ČR na státních hranicích. Akce byla ukončena 17. března 2020.

Účel nasazení Armády ČR a vyčleněné síly a prostředky:

- Zabezpečení deseti hraničních přechodů.
- Vyčleněno 84 osob.
- Použito 11 vozidel.

Dále na základě požadavků Policie ČR zahájili vojáci AČR ochranu vnitřních hranic ČR s okolními státy. Vzniklo 11 úkolových uskupení: „Brno, Zlín, Ostrava, Olomouc, Pardubice, Hradec Králové, Liberec, Ústí nad Labem, Karlovy Vary, Plzeň, České Budějovice.“

Účel nasazení Armády ČR a vyčleněné síly a prostředky:

- Zabezpečení 29 hraničních přechodů.
- Vyčleněno 9 074 vojáků.
- Použito 1 171 kusů techniky.

Na místě byli vojáci vybaveni ochrannými pomůckami, které jsou jejich standardním vybavením. Jedná se o ochranné masky OM-90 a ochranný oblek JP-90. Ochranné masky jsou určeny proti otravným a biologickým látkám a dostatečně splňují hygienický standart ve formě nošení ochranné roušky nebo respirátoru. Později byli všichni vojáci vybaveni ochrannými pomůckami, jakou jsou respirační roušky, brýle a rukavice (Zpravodajství AČR, © 2020; Armáda ČR v roce 2020, 2021).

Hlavním cílem kontrol na hranicích bylo namátkové vyšetření občanů České republiky, ale zejména cizinců, s cílem zamezení šíření nemoci Covid-19, což obnášelo zejména měření teploty a šetření anamnézy. Přestože se vojáci s ostatními příslušníky IZS střídali ve dvanáctihodinových směnách, někdy pracovali i 16 hodin denně vzhledem k náročné situaci na hranici ve snaze snížit řidičům čekací doby (Zpravodajství AČR, © 2020).

Povolání Armády České republiky k plnění úkolů Policie České republiky - kontrolní činnost

Příslušníci Armády ČR vykonávali společně s Policií ČR službu v mobilních hlídkách v namátkovém režimu kontrol. Hlavním cílem byla kontrola dodržování opatření omezení volného pohybu mezi okresy. V případě nenadálé situace se policejní hlídky jinak vyčleněné na toto opatření věnovali například záchraně lidských životů, pátrání po osobách, ochraně majetku, bezpečnosti na silnicích, zajištění veřejného pořádku a také se podílely na objasňování trestné činnosti. Pokud si to nenadálá situace vyžádala, věnovaly se policejní hlídky jinak vyčleněné na toto opatření bezodkladně například i záchraně lidských životů, pátrání po osobách, ochraně majetku, bezpečnosti na našich silnicích, zajištění veřejného pořádku a také se podílely na objasňování trestné činnosti (Policie ČR, © 2021).

TECHNIKA A PROSTŘEDKY VYUŽITÉ PŘI PLNĚNÍ ÚKOLŮ POLICIE ČR

Land Rover Defender

Osobní terénní vozidlo pro nebojové účely využívané příslušníky armády při ochraně státních hranic a později při všech činnostech, které vyžadovaly transport vojáků na místa výpomoci při řešení pandemie. Vozidla se vyznačují dobrými jízdními vlastnostmi na komunikaci i v terénu, úsporným provozem a kompatibilitou v rámci armád NATO. Jedná se o vozidlo se zvýšenou průchodností, s pohonem všech kol. Vozidla jsou uzpůsobena k tažení přívěsů a k letecké přepravě včetně výsadku padákem. Vozidla jsou používána v několika úpravách. Nejpoužívanější: plátěná střecha, pevná střecha, speciální zdravotnická modifikace, opancéřovaná verze (Technika a výzbroj AČR, © 2021).

ZÁKLADNÍ TECHNICKÉ ÚDAJE

- **Dojezd:** 550 km
- **Výkon:** 83 kW
- **Max rychlost:** 135 km/h
- **Brodivost:** 0,5 m
- **Stoupavost:** 45°

Obrázek č. 4 - Land Rover Defender
(Technika a výzbroj AČR, © 2021)

5.3.3 Dezinfekce osob a materiálu

Vojáci 31 pluku radiální, chemické a biologické ochrany z Liberce na začátku dubna 2020 vytvořili dezinfekční odřady, které byly připraveny na vyžádání pomoci kdekoli na území České republiky k plnění úkolů souvisejících s pandemií virové choroby Covid-19.

Odřady byly dislokovány ve městech: Liberec, Olomouc a Bechyně. Celá republika tak byla rozdělena na tři regiony, což zkracuje dobu potřebnou pro nasazení (k aktivaci týmu od vydání pokynu stačí 1 hodina).

Účel nasazení Armády ČR a vyčleněné síly a prostředky:

- Dezinfekce ubytovacích prostor vojáků nasazených na hranicích.
- Dezinfekce kontejnerů ISO po nasazení na hranicích.
- Dezinfekce mobilního odběrového týmu po hromadném odběru vzorků v domově pro seniory a dalších zařízeních.

- Plošná dezinfekce polikliniky v Českých Budějovicích.
- Plošná dezinfekce Vojenské nemocnice v Olomouci o výměře 2 500 metrů.
- Nasazena vozidla ACHR-90, ochranné oděvy, ruční postřikovače (Měsíčník Ministerstva obrany ČR - 6/2020, © 2021).

PROSTŘEDKY VYUŽITÉ PRO DEZINFEKCI OSOB A MATERIÁLU

Pro plnění úkolu vyčleněn dekontaminační automobil ACHR 90, využitelný zejména k dezinfekci ploch a techniky. Na běžnou dezinfekci materiálu a osob byly dezinfekční týmy vybaveny ručními postřikovači. Týmy vybaveny protichemickými ochrannými oděvy pro zásah v jakémkoliv prostředí (Měsíčník Ministerstva obrany ČR - 6/2020, © 2021).

Automobil chemický rozstříkovací ACHR-90M

Vozidlo určeno k dekontaminaci výzbroje, techniky a materiálu, objektů a terénu. Jedná se o progresivní mobilní prostředek dekontaminace určený především pro práci v polních podmínkách k ohřevu vody, přípravě, přepravě a dočasnému skladování dekontaminačních směsí a vody. Slouží k aplikaci směsí a roztoků při provádění úplné dekontaminace ručními proudnicemi s postřikovými tryskami, průtočnými kartáči, pěnотvornými hubicemi a proudnicemi s vysokotlakými tryskami (Žuja, studijní texty - detekce a dekontaminace).

ZÁKLADNÍ TECHNICKÉ ÚDAJE

- **Typ vozidla:** Tatra 815 6x6 1R
- **Celková hmotnost:** 23 840 kg
- **Obsah nádrží:** 22 m³
- **Ohřev vody (2000l) na 60 °C:** 1 hod
- **Počet dekontaminačních proudnic:** 12
- **Max. vzdálenost čerpání vody:** 240 m
- **Obsluha:** 2 osoby

Obrázek č. 5 - ACHR-90
(Armáda ČR, © 2020)

Protichemický ochranný oděv OPCH-70

Protichemický ochranný oděv je určen k ochraně příslušníků jednotek chemického vojska. Chrání před zamořením radioaktivními a otravnými látkami a bakteriologickými (biologickými) prostředky. Používá se pro dlouhodobou ochranu při radiacním a chemickém průzkumu a při speciální očištění.

Oděv se skládá z ochranné kombinézy včetně přezůvek a rukavic, ze spodního prádla a chladicího převleku (Katalog chemického vojska © 2021; Československá lidová armáda, © 2021).

TAKTICKO-TECHNICKÁ DATA

- **Celková hmotnost soupravy:** 7,3 kg
- **Hmotnost kombinézy:** 3,2 – 4 kg
- **Rozměry (přepavní brašna):** 410x200x270mm
- **Zhotoveno ve třech velikostech:** pro osoby do výšky 165 cm, pro osoby od výšky 165 do výšky 180 cm, pro osoby vyšší než 180 cm.

Obrázek č. 6 - OPCH-70
(Československá lidová armáda, © 2021)

5.3.4 Nasazení sil a prostředků Armády České republiky v oblasti zdravotnictví

Během pandemie Covid-19 byli příslušníci Armády ČR nasazení ve zdravotnických zařízeních. Do těchto zařízení byli prvotně nasazení příslušníci Armády ČR se zdravotnickým vzděláním nebo speciálním zdravotnickým kurzem.

Později došlo k nasazení příslušníků bez zdravotnické odbornosti. Ti se ve zdravotnických zařízeních podíleli zejména na pomocných pracích např. jako sanitáři (Ústní sdělení, rtm. Ševčík, 6. 4. 2021).

Zajištění prostoru a poskytnutí lékařské ambulantní péče

Na základě požadavku hejtmana Olomouckého kraje byla nasazena vojenská zdravotnická služba a Vojenská policie. Rotace nasazených vojáků probíhala ve čtyřdenním intervalu v režimu dvanáctihodinových nočních směn. Operace zahájena 19. března 2020 a ukončena 6. dubna 2020 (Armáda ČR v roce 2020, 2021).

Účel nasazení Armády ČR a vyčleněné síly a prostředky:

- Účelem nasazení bylo poskytování lékařské ambulantní péče pro děti a dospělé a zajištění prostoru obcí Litovel a Uničov, které byly zasaženy epidemií.
- Každý den nasazeno cca 95 osob a 45 kusů techniky.

Pomoc ve zdravotnických zařízeních

Ve druhé polovině roku 2020 započalo vlivem zhoršující se epidemiologické situace a vysokého zatížení zdravotnických zařízení nasazování vyššího počtu příslušníků Armády ČR do zdravotnických zařízení.

Před nasazením do zdravotnického zařízení vojáci absolvovali proškolení v oblasti hygienického minima, používání osobních ochranných prostředků, poučení v provádění činností v možném infekčním prostředí a v nakládání s infekčním odpadem. Při všech činnostech bylo nutné použití náležitých ochranných prostředků. Jedná se o respirátor třídy FFP2 nebo respirátor s ochranným filtrem KN-95, ochranné brýle, ochranný oblek a ochranné rukavice.

Mezi základní činnosti, které vojáci během nasazení ve zdravotnických zařízeních vykonávali, patří:

- pomoc s přesuny pacientů,
- pomoc s polohováním pacientů,
- pomoc při rozvozu jídla pacientům,
- pomoc s orientací pacienta v prostoru,
- doprovod pacientů,
- zajištění údržby dle potřeb zařízení,
- pomocná síla do kuchyně,
- technické zajištění dovozu jídla,
- úklidové práce,
- dezinfekce ploch a úklid odpadu (Ministerstvo obrany ČR - informační servis, 2020).

Před samotným nástupem do zdravotnických zařízení vojáci absolvovali test na přítomnost onemocnění Covid-19. Po skončení nasazení do zdravotnických zařízení byl každý příslušník rovněž otestován a následovala karanténa na dobu 10 dnů (Ústní sdělení, rtn. Ševčík, 7. 4. 2021).

Počet vojáků, kteří se podíleli na těchto činnostech, byl postupně navyšován vzhledem ke zhoršující se epidemiologické situaci a zvýšené zátěži na zdravotnická zařízení. Na počátku pandemie Covid-19 a během letních měsíců roku 2020 se jednalo o nasazení

desítky příslušníků Armády ČR. V podzimních měsících byl počet nasazených vojáků rapidně navyšován a v březnu roku 2021 se počet pohyboval okolo 530 příslušníků vyčleněných k této pomoci (Ministerstvo obrany ČR – informační servis, 2020).

Kurz ošetrovatelství ČČK

V rámci přípravy příslušníků pozemních sil k nasazení do zdravotnických zařízení nebo zařízení sociálních služeb absolvovalo 500 vojáků kurz Českého červeného kříže v základech moderního ošetrovatelství. Jedná se o jednodenní kurz, během kterého se vojáci seznámili s jednoduchými základy péče o nemocného na lůžku. Výuka byla rozložena do osmi vyučovacích hodin a součástí výuky bylo také školení v oblékání, svlékání a likvidace osobních ochranných pracovních pomůcek. Takové školení absolvují vojáci vždy před nástupem do zařízení, praktické cvičení však urychlí a zdokonalí jejich praxi. Na konci kurzu vojáci obdrželi certifikáty Českého červeného kříže. Kurz byl primárně určen pro vojáky bez zdravotnických zkušeností, ale do budoucna se jej mohou účastnit specialisté CLS (Měsíčník Ministerstva obrany ČR - 1/2021, © 2021).

Kurz ošetrovatelství byl zaměřen na:

- hygienickou péči o pacienta;
- podporu pohyblivosti pacienta;
- manipulaci s lůžkem;
- zásady podávání stravy a pitný režim;
- prevenci proleženin;
- komunikaci s pacientem.

Polní záložní zdravotní zařízení

Armáda ČR zabezpečovala výstavbu a provoz polního záložního zdravotnického zařízení, které bylo zřízeno v Praze Letňanech. Samotné zařízení zahrnovalo 500 lůžek zdravotnické péče, z toho 10 lůžek bylo vyčleněno pro poskytnutí intenzivní péče. Zbývající lůžka byla určena pro standartní zdravotnickou péči. Výstavba celého polního zdravotnického zařízení proběhla za 8 dnů a pro případ aktivace bylo vyčleněno 248 vojáků, z toho 25 lékařů, 143 nelékařského zdravotnického personálu a 80 sanitářů (Armáda ČR v roce 2020, 2021).

Vyčleněné síly a prostředky

- Pro výstavbu nasazeno 100 vojáků zdravotnického praporu a posádkového velitelství Praha.
- Využito 81 vozidel a 49 kontejnerů ISO (přepraveno 340 tun materiálu).

Výpomoc zdravotnické záchranné službě

- Vyčleněno 10 osob.
- Převoz sanitek po dekontaminaci.

Příslušníci Armády ČR vypomáhali zdravotnické záchranné službě hlavního města Prahy, kde pracovali jako řidiči sanitek. Poté, co výjezdová skupina zdravotnické záchranné služby předala pacienta s onemocněním Covid-19 do zdravotnického zařízení, byla u vozů provedena očista sanitky a doplněn zdravotnický materiál. Vojáci zajišťovali převoz těchto vozů z místa dekontaminace na základnu výjezdových skupin (Zpravodajství AČR, © 2020).

5.3.5 Využití Armády České republiky v zařízeních poskytujících sociální služby.

Armáda ČR v roce 2020 vytvořila 50 týmů asistence a 20 týmů dezinfekce pro pomoc v krajských sociálních zařízeních. Účelem pomoci bylo vykonávání pomocných prací v zařízeních poskytujících lůžkovou péči. Jednalo se o činnosti, k nimž není potřeba zvláštních odborných znalostí, které by mohl vykonávat jen řádně proškolený personál. Velká část pomoci byla orientována na Ostravsku (Armáda ČR v roce 2020, 2021).

Jednalo se především o tyto pomocné činnosti:

- podpora pohyblivosti pacienta,
- hygienická péče o pacienta,
- podávání stravy,
- komunikace s pacientem (Ústní sdělení, příslušník AČR - 212 Taktická letka generála Peřiny, 10. 4. 2021).

Příslušníci Armády ČR vnímali pomoc v těchto sociálních zařízeních jako velmi potřebnou, neboť vzhledem k nepříznivé situaci v těchto zařízeních byla vyvíjena vysoká zátěž na stálý personál. Před nasazením vojáci absolvovali testy na onemocnění Covid-19 a poté každý třetí den v průběhu nasazení. Po skončení následoval opět test na onemocnění Covid-19 a povinná karanténa na dobu 10 dnů (Ústní sdělení, příslušník AČR - 212 Taktická letka

generála Peřiny, 10. 4. 2021). V průběhu roku 2020 bylo na pomocné práce v zařízeních poskytující sociální služby vyčleněno celkem 360 osob (Zpravodajství AČR, © 2020).

5.3.6 Chytrá karanténa a odběr vzorků

Armáda ČR byla pověřena výstavbou organizačního zázemí Centrálního řídicího týmu na řešení opatření tzv. „Chytré karantény“. Centrální řídicí tým vznikl pro zabezpečení efektivní spolupráce Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra, Armády ČR, Policie ČR a HZS ČR. Vojáci nastavili systém a organizaci krizového řízení zdravotních hrozeb v České republice a ve spolupráci s agenturou NAKIT vytvořili specializovaný software projektu „Chytré karantény“.

Chytrá karanténa představuje systém, který vede ke včasnému zachycení pozitivně identifikovaného, k rychlému nařízení preventivní karantény a k efektivnímu testování potenciálně nakažených osob. Součástí chytré karantény představuje vytipování osob, které byly v kontaktu s pozitivně identifikovaným, a mohlo u nich dojít k přenosu onemocnění. Principem je zefektivnit záchyt infekcí ve skupině bezpříznakových kontaktů, což povede k omezení šíření infekce v ohniscích nákazy a zvýšení úrovně ochrany ostatních osob.

V rámci chytré karantény došlo za pomoci digitálních technologií k posílení kapacit krajských hygienických stanic, k identifikaci pozitivních osob, k možnosti nasazení mobilních odběrových týmů v nejvíce postižených oblastech a k zajištění koordinované distribuce odebraných vzorků do laboratoří (Centrální řídicí tým COVID, 2020; Armáda ČR v roce 2020, 2021, s. 80).

Cíl chytré karantény:

- zvýšit efektivitu testování populace, která je cílená a zaměřená na rychlejší detekování většího počtu pozitivně identifikovaných osob,
- zajistit včasnou distribuci potřebného zdravotnického materiálu v krajích,
- zajistit koordinované, rychlé a efektivní provedení odběrů vzorků a jejich přepravu z odběrových míst k laboratořím,
- zrychlit diagnostiku vzorků a informování osob v preventivní karanténě,
- uvolnit plošná omezení nařízená vládou a zajistit návrat obyvatel k běžnému životu (Centrální řídicí tým COVID, 2020).

V první polovině roku 2020 byli vojáci nasazeni do 33 odběrových týmů a třech dekontaminačních odřadů z 31 pluku radiační, chemické a biologické ochrany. Na podporu krajských hygienických stanic bylo armádou vyčleněno celkem 92 osob a týmy provedli 14 dekontaminací.

V druhé polovině roku 2020 fungovalo 30 odběrových týmů v počtu 60 osob pro posílení antigenních odběrových center. Celá operace probíhala pod přímým řízením Ministerstva zdravotnictví. V rámci projektu chytrá karanténa bylo v průběhu roku 2020 provedeno 71 064 odběru (Armáda ČR v roce 2020, 2021, s. 80).

Za účelem provádění odběrů, souvisejících administrativních úkonů a třídění pacientů před vstupy do nemocnic Armáda ČR využívala nafukovací stany v různých provedeních. Stany také sloužily pro případnou karanténu osoby, u kterých byl prokázán pozitivní test na onemocnění Covid-19. Při výstavbě odběrových míst byly taktéž prováděny terénní úpravy a místa byly vybaveny například i cisternami s pitnou vodou. Pro účely odběrů byli nasazeni i armádní lékaři, kteří byli součástí mobilního odběrového týmu nebo stacionárního odběrového místa (Ministerstvo obrany ČR – informační servis, 2020).

5.3.7 Další oblasti pomoci a využité síly a prostředky Armády České republiky

Linka pomoci

V březnu 2020 spustila Armáda ČR linku pomoci, za účelem poskytnutí psychologické podpory a poradenství široké veřejnosti i příslušníkům resortu obrany a vojákům z povolání armádními psychology. Linka byla provozována od 7. hodiny ráno do půlnoci sedm dní v týdnu a součástí bylo vedení evidence týkající se počtu hovorů a témat. Linka nabízela pomoc v nepříjemných situacích spojených s pandemií Covid-19 jako je vypořádání se s panikou a strachem, komunikace s dětmi a zvládnutí situací kdy se celé rodiny ocitnou v karanténě (Zpravodajství AČR, © 2020).

V souvislosti s pandemií Covid-19 může nastat z psychologického hlediska řada problémů jak v pracovním prostředí, tak i v domácnosti a nejbližších sociálních kruzích. Na psychiku člověka je vyvíjena vysoká zátěž a v některých případech tak vzniká potřeba pomoci od odborných psychologů.

Posílení operačního centra zlínské záchranné služby

V listopadu 2020 vojáci posílili operační centrum Zlínského kraje na lince 155, kde pomáhali jako operátoři. Příslušníci armády při této činnosti využili praxi z dřívějších

let. Jako první absolvovali několik cvičných telefonátů v rámci nácviku a poté odpovídali na tísňové telefonáty (Zpravodajství AČR, © 2020).

Zabezpečení hlasování u voleb

Armáda ČR byla nasazena při zajišťování voleb do zastupitelstev krajů a do senátu v roce 2020. Jednalo se o volby se zvláštními způsoby hlasování, které proběhly 30. září - 3. října a 7. října až 10. října. Armáda ČR zabezpečovala volby ve všech 76 okresech a ve třech volebních okrscích v Praze. Jednalo se o zabezpečení voleb formou:

- hlasování u volebního stanoviště - drive in,
- hlasování při pobytovém zařízení,
- hlasování do zvláštní přenosné volební schránky.

Celkem bylo na zajištění voleb nasazeno 2 092 příslušníků armády z pozemních sil AČR, vzdušných sil AČR, Agentury komunikačních a informačních systémů, Agentury logistiky, Agentury vojenského zdravotnictví a Posádkového velitelství Praha.

Dohromady využilo zvláštní způsob hlasování 6 524 voličů. Kapacity speciálních komisí byly nastaveny na cca 16 tisíc voličů (Armáda ČR v roce 2020, 2021).

5.4 Opatření k zamezení šíření koronaviru ve strukturách Armády České republiky

Armáda ČR je schopna vyčlenit velké množství sil a prostředků pro nasazení v širokém spektru pomoci. Nicméně vzhledem k nepříznivé epidemiologické situaci, ve které byla Armáda ČR nasazována, jsou ohroženy svou akceschopností samotné struktury armády. Pandemie Covid-19 může narušit funkčnost všech jejích součástí a v neposlední řadě narušit či úplně znemožnit plnění některých forem pomoci. Z toho důvodu bylo v rámci každodenní služby příslušníků armády ve svých útvech a zařízeních nezbytné přijmout opatření, která zajistí co možná nejvyšší úroveň akceschopnosti jejich sil a prostředků za účelem provádění případných záchranných prací a všech činností souvisejících s řešením pandemie.

Během výkonu služby probíhalo (jestliže to podmínky dovolily) střídání oddílů/praporů každý týden tak, aby nedocházelo k fyzickému kontaktu osob. Ve službě tedy byli vždy jen příslušníci v rámci jednoho oddílu nebo praporu. Během výkonu služby bylo maximálně dbáno na dodržování hygienických pravidel a vznikly například časové rozvrhy, podle kterých probíhalo stravování a další aktivity. Značně bylo omezeno konání speciálních výcviků a pravidelných střeleb. U maximálně možného počtu příslušníků Armády ČR byl zaveden režim v podobě homeoffice, přičemž stále bylo nutné zajistit plnění nejdůležitějších a nezbytných úkolů (Ústní sdělení, rtm. Ševčík, 6. 4. 2021). Obdobným způsobem byla preventivní opatření přijímána i v ostatních zařízeních armády.

V rámci plnění úkolů ve prospěch IZS, nebo poskytování pomoci ve zdravotnických zařízeních či zařízeních poskytujících sociální péči, byl u příslušníků Armády ČR před jejich nasazením proveden test na onemocnění Covid-19. Tento test byl proveden i po ukončení plnění úkolů nebo pomoci a vždy následovala desetidenní karanténa (Ústní sdělení, příslušník AČR - 42. Mechanizovaný prapor Tábor. 7. 4. 2020).

Zavedena byla i opatření po návratu příslušníků armády ze zahraničí. Týkala se omezeného pohybu po resortu na dobu minimálně tří dnů, neuskutečnění služebních cest na jiné útvary, a omezení jednání s více osobami. Po případném návratu vojáků ze zahraničí tak bylo standardně prováděné vyšetření rozšířeno na vyšetření onemocnění Covid-19. Toto vyšetření bylo zajištěno vlastními kapacitami v Centru biologické ochrany Těchonín (Český rozhlas – rozhovor s hlavní hygieničkou resortu obrany, © 2020).

Souhrn základních protiepidemiologických opatření

- Nošení roušek a respirátorů k ochraně dýchacích cest.
- Maximální snížení kontaktu mezi osobami v rámci služby.
- Omezení vojenských cvičení a střelb.
- Omezení jednání s více lidmi, omezení služebních cest.
- Maximální využití homeoffice.
- Testování na přítomnost onemocnění Covid-19 před nasazením a po nasazení za účelem plnění úkolů ve prospěch IZS či vykonávání jiné formy pomoci.
- Povinná karanténa na dobu 10 dnů po ukončení nasazení v rámci plnění úkolů ve prospěch IZS či vykonávání jiné formy pomoci.
- Test na přítomnost onemocnění Covid-19 v rámci běžné služby (1x týdně).
- Test na přítomnost onemocnění Covid-19 v průběhu nasazení ve zdravotnických či sociálních zařízeních (každé 3 dny).
- Test na přítomnost onemocnění Covid-19 po návratu ze zahraničí.
- Očkování proti onemocnění covid-19 (Ústní sdělení, příslušník AČR - 42. Mechanizovaný prapor Tábor, 7. 4. 2020; Zpravodajství AČR, © 2020; Ústní sdělení, příslušník AČR - 212 Taktická letka generála Peřiny, 10. 4. 2021).

5.5 Výsledky výzkumu

Následující shrnutí vymezuje oblasti pomoci a konkrétní činnosti, na které byly využity, nebo na kterých se podílely síly a prostředky Armády České republiky, v rámci řešení pandemie Covid-19 od března roku 2020 do dubna roku 2021.

Logistická podpora

- Distribuce zdravotnického materiálu a dezinfekčních prostředků.
- Transport pacientů s onemocněním Covid-19.
- Přeprava ubytovacích kontejnerů pro vojenské zdravotníky na hraniční přechody.
- Přeprava materiálu určeného k vybavení odběrových míst.
- Doplnování zdravotnického materiálu pro odběrové týmy.
- Doplnování pohonných hmot jednotkám armády, vyčleněným k posílení policie při střežení státních hranic.
- Autobusová přeprava vojáků zabezpečujících střežení státních hranic.

Plnění úkolů Policie ČR

- Posílení Policie ČR na státních hranicích.
- Ochrana vnitřních hranic ČR s okolními státy.
- Plnění úkolů Policie ČR při kontrolní činnosti na hranicích okresů.

Dezinfekce osob a materiálu

- Dezinfekce mobilních odběrových týmů po hromadném odběru vzorků v domovech pro seniory a dalších zařízeních.
- Dezinfekce ubytovacích prostor vojáků nasazených na hranicích.
- Dezinfekce kontejnerů ISO po nasazení na hranicích.
- Plošná dezinfekce zdravotnických zařízení.

Posílení operačního centra ZZS

- Obsluha linky tísňového volání.

Pomocné práce v zařízeních poskytující sociální služby

- Hygienická péče o pacienty.
- Podpora pohyblivosti pacientů.
- Komunikace s pacienty.

Využití sil a prostředků Armády České republiky v oblasti zdravotnictví

- Poskytování lékařské ambulantní péče pro děti a dospělé.
- Výstavba a provoz polního záložního zařízení.
- Převoz sanitních vozů.
- Pomoc s přesuny pacientů, polohováním pacientů a při rozvozu jídla pacientům.
- Poskytnutí pomocných sil do kuchyně a technické zajištění dovozu jídla.
- Dezinfekce ploch a úklidové práce.

Poskytování psychologické pomoci

- Poskytnutí psychologické podpory a poradenství příslušníkům resortu obrany a vojákům z povolání.
- Poskytnutí psychologické podpory a poradenství široké veřejnosti.

Tvorba systému pro řešení epidemiologické situace

- Výstavba odběrových míst a odběr vzorků pro vyšetření Covid-19.
- Činnosti k efektivnímu odhalování osob s onemocněním.

Zabezpečení hlasování u voleb

- Zabezpečení hlasování u volebního stanoviště - drive in.
- Zabezpečení hlasování při pobytovém zařízení.
- Zabezpečení hlasování do zvláštní přenosné volební schránky.

Při řešení pandemie Covid-19 se síly a prostředky Armády ČR od března roku 2020 do dubna roku 2021 podílely na široké oblasti pomoci a vykonávali řadu pomocných a podpůrných činností. Není v možnostech této diplomové práce všechny tyto činnosti jasně vymezit a charakterizovat. Práce se tedy zaměřuje na hlavní oblasti pomoci v rámci řešení pandemie, charakterizuje činnosti a vymezuje síly a prostředky, které mají na řešení pandemie značný přínos.

5.5.1 Technika

Následující tabulka uvádí nejdůležitější techniku a prostředky Armády České republiky využitě při řešení pandemie Covid-19.

Tabulka 3 – Technika využitá při řešení pandemie Covid-19. Zdroj: vlastní zpracování

TRANSPORTNÍ TECHNIKA	
Pozemní technika	Letecká technika
Automobil nákladní - Tatra 810 - Tatra T 815 Multilift Mk IV - nakládací, vykládací transportní zařízení, - T-815-2 Klaus KM – přepravník kontejnerů, - T 815 8X8 STEELBRO – překladač kontejnerů, - TATRA T815 6x6 – nosič kontejnerů, - Přívěs pro nákladní automobil (přívěs PV 18 LP) Automobil osobní - Land Rover Defender Mikrobus Autobus	Letoun Airbus A-319 Letoun C-295 Vrtulník W-3A Sokol
SPECIÁLNÍ TECHNIKA A OCHRANNÉ PROSTŘEDKY	
Speciální technika	Ochranné prostředky
Automobil chemický rozstříkovací - ACHR-90M Zdravotnický terénní automobil - Land Rover 130	Protichemický ochranný oděv - OPCH-70 Ochranný oblek JP-90 Ochranná maska OM-90
Ostatní	
Souprava dekontaminace osob Armádní stan HF- 46A a jiné varianty Přepravní kontejner ISO	

6 APLIKAČNÍ ČÁST

Na základě důkladného výzkumu, analýzy informací a dat a celkovému porozumění problematice zkoumané v předcházející kapitole, lze vyhodnotit možnosti zapojení Armády ČR na řešení pandemie Covid-19 a dále se zabývat okolnostmi, které souvisí s využitím armády při řešení pandemie Covid-19 či jiné mimořádné události vyvolané v důsledku epidemie.

V následující kapitole budou specifikovány hlavní výhody zapojení Armády ČR na řešení pandemie Covid-19, zhodnoceno zapojení Armády ČR včetně činností, na kterých se armáda podílela a stanoveny návrhy pro efektivnější využití sil a prostředků Armády ČR na řešení pandemie Covid-19.

6.1 Hlavní výhody nasazení sil a prostředků Armády České republiky při řešení pandemie koronaviru

Výstrojní zabezpečení

Vojáci jsou vybaveni osobními ochrannými prostředky podle charakteru vykonávané činnosti, popřípadě zavedenými prostředky individuální ochrany jednotlivce. Zajištěno je praní a chemické čištění součástí výstroje a na nezbytně nutnou dobu je nasazeným vojákům zapůjčena náhradní výstroj (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Zabezpečení ubytování

Ubytování vojáků lze zajistit v objektech Ministerstva obrany. V případě nedostatečných ubytovacích kapacit vojenských objektů lze zajistit smluvní ubytování v součinnosti s příslušnými krajskými úřady, starosty obcí nebo řediteli územních odborů PČR. V krajních případech lze ubytování zabezpečit polními prostředky (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Dopravní zabezpečení

Přeprava osob a materiálu je zabezpečena prostředky mateřských útvarů, popř. cestou nadřizované. Pokud jsou přepravní kapacity nedostatečné, je přeprava zabezpečena civilními dopravci na základě smluv (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Řešení hygienické a epidemiologické situace

Síly a prostředky hygienicko-epidemické služby se v rámci nasazení podílejí podle požadavků na řešení hygienické a epidemiologické situace. V případě potřeby je možné pro IZS nasadit mobilní biologické týmy a stacionární mikrobiologické laboratoře

k provedení epidemiologického šetření, odběru vzorků biologického materiálu nebo prostředí a k identifikaci biologického agens na místě, event. k přepravě vzorků biologického materiálu do určené stacionární laboratoře v ČR. Pro izolaci a léčení osob s vysoce nebezpečnými nákazami lze vyčlenit hospitalizační kapacity Centra biologické ochrany v Těchoníně (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Zabezpečení PHM

Jednotky jsou zásobovány pohonnými hmotami u nejbližších vojenských útvarů prostřednictvím jejich výdejen. Dále je možné pohonné hmoty doplnit z vlastních zdrojů s využitím odběrových karet SSHR. V případě nouze se odebírají pohonné hmoty u soukromých prodejců (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Psychologická a duchovní služba

Za účelem ochrany duševního zdraví a poskytnutí psychosociální podpory mohou být součástí nasazených SaP Armády ČR vojenští psychologové a kaplani. Nasazení vojenských psychologů a kaplanů se prioritně realizuje ve prospěch nasazených SaP Armády ČR, sekundárně ve prospěch postiženého obyvatelstva (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Vojenská Policie

Vojenská Policie plní úkoly ve prospěch nasazených SaP Armády ČR. Jedná se o doprovod dekontaminačních odřadů z míst jejich dislokace do míst plnění úkolů nebo zabezpečení policejní ochrany osob, vojenské techniky a materiálu (Směrnice NGŠ AČR, 2014).

Lze však uvést i nevýhodu pro nasazování sil a prostředků ve prospěch IZS a tím je plnění hlavních úkolů Armády ČR. Jedná se o přípravu k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení a plnění úkolů, které vyplývají z mezinárodních závazků. Nasazení jednotek Armády ČR pro úkoly IZS je tedy možné pouze v případě, kdy armáda není zatížena plněním jiných úkolů. V opačném případě, kdy armáda plní úkoly při řešení mimořádných událostí nevojenského charakteru, jsou omezeny činnosti týkající se např. výcviku a cvičení.

6.2 Zhodnocení zapojení Armády ČR při řešení pandemie koronaviru v České republice

Podíl Armády ČR na řešení pandemie Covid-19 od března roku 2020 do dubna roku 2021 byl velmi značného rozsahu. Příslušníci armády se podíleli na všech hlavních činnostech, směřující ke snižování následků pandemie a vykonávali taktéž nejrůznější vedlejší či podpůrné činnosti k zajištění maximálně možné reakci na nastalou situaci.

V průběhu roku 2020 bylo na řešení pandemie Covid-19 nasazeno necelých 15 000 vojáků a v únoru roku 2021 se celkový počet nasazených vojáků pohyboval okolo 17 500. Jedná se o celkový součet vojáků, kteří byli vysláni k plnění úkolů. Vzhledem k tomu, že v některých případech vojáci pomáhali ve více operacích, jmenný seznam by představoval nižší počet. Celkový počet vojáků z povolání za rok 2020 činil 26 621. (Armáda ČR v roce 2020, 2021; MO - dokumenty a legislativa, © 2020). Tyto údaje vypovídají o rozsahu sil a prostředků Armády ČR nasazených za účelem řešení pandemie Covid-19. Nezapomenutelnou úlohu sehrál vysoký podíl transportních prostředků, jimiž byly zabezpečeny dostatečné kapacity zejména v oblasti logistické podpory, která sehrávala v počátečních měsících pandemie důležitou roli. Výrazně se armáda rovněž podílela na výstavbě odběrových míst, které technicky i personálně zabezpečila a vyvíjela činnosti k efektivnímu odhalování osob s onemocněním Covid-19. Armáda ČR uplatnila odborné schopnosti při provádění dezinfekce osob a materiálu, která byla součástí řady plněných úkolů a činností. Během výrazně zhoršené epidemiologické situace bylo velkým přínosem povolání vojáků k pomocným pracím ve zdravotnických a sociálních zařízeních, která vyžadovala navýšení kapacit personálu nebo dočasné nahrazení stávajícího.

6.3 Návrhy na zlepšení

Navýšení sil a prostředků vyčleněných ve prospěch IZS

Všechny mimořádné události, které v minulých letech postihly Českou republiku, a především celosvětová pandemie onemocnění Covid-19, ukázaly na fakt, jak nezbytná je pomoc Armády ČR při řešení mimořádných událostí nevojenského charakteru. Vzhledem k tomu by bylo vhodné ve prospěch IZS navýšit počet vyčleněných sil a prostředků Armády ČR, které lze efektivně využít k záchranným pracím, ale primárně vyčleňovány nejsou.

Postup při vyžadování sil a prostředků Armády ČR

Přestože existuje zavedený způsob, jakým má být Armáda České republiky k záchranným a likvidačním pracím vyžadována, dochází k situacím, kdy starosta či hejtman nepostupují správnou cestou a celý proces vyžadování sil a prostředků armády se komplikuje a v neposlední řadě se prodlužuje čas na jejich poskytnutí. Zmíněný problém se v procesu vyžadování SaP Armády ČR vyskytuje celou řadu let. Pro odstranění tohoto problému by bylo vhodné zahájit program, za účelem lepší informovanosti správních orgánů o postupu při vyžadování sil a prostředků Armády ČR.

Zkrátit dobu pro aktivaci vyčleněných odřadů ve prospěch IZS

Doba potřebná pro aktivaci a nasazení sil a prostředků Armády ČR dostupných v rámci IZS je u některých odřadů nebo týmů stanovena až na 72 hodin. Tyto síly a prostředky jsou povolány zpravidla až v případě, kdy síly a prostředky základních složek nevystačí k zvládnutí mimořádné události vlastními silami nebo jsou síly a prostředky Armády ČR povolány k provádění následných likvidačních prací. Zkrácení doby pro nasazení však zvýší efektivitu zapojení Armády ČR do záchranných likvidačních prací a součinnost s ostatními složkami IZS.

Vývoj nových technologií a modernizace techniky

Vzhledem k tomu, že Armáda ČR sehrává při řešení mimořádných událostí nevojenského charakteru významnou roli a je zřejmé, že bude ve velké míře využívána při záchranných a likvidačních pracích i v budoucnu, je vhodné se zaměřit na inovace, vývoj nových technologií a modernizaci, popř. další úpravy speciální techniky využitelné při mimořádných událostech.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla zpracována na téma „Možnosti využití Armády České republiky na řešení pandemie koronaviru“. Cílem práce bylo na základě analyzovaných informací a dat vymezit síly a prostředky Armády České republiky využité pro řešení pandemie Covid-19 a vymezit činnosti, na kterých se Armáda České republiky při řešení pandemie podílela. Dílčím cíle práce bylo na základě dosažených výsledků vyhodnotit zapojení Armády ČR na řešení pandemie v České republice a stanovit návrhy a doporučení pro efektivnější využití sil a prostředků Armády ČR.

Teoretická rovina práce byla zaměřena na charakteristiku ochrany obyvatelstva v České republice, integrovaný záchranný systém a legislativní rámec této oblasti. Dále je představena Armáda České republiky a její úloha v rámci tohoto systému. Armáda České republiky je jednou z ostatních složek IZS a v případě potřeby je možné využít síly a prostředky Armády ČR k podpoře civilních orgánů při mimořádných událostech nevojenského charakteru. V závěru teoretické části je charakterizováno nakažlivé onemocnění, které postihlo Českou republiku na jaře roku 2020.

Na začátku praktické části byla uvedena nařízení vlády, která pojednávají o povolání značného množství sil a prostředků Armády ČR v důsledku závažných dopadů pandemie Covid-19. Poté byly vymezeny síly a prostředky Armády ČR dostupné v rámci IZS, které mají svým charakterem možnost vyžití během mimořádných událostí vyvolaných v důsledku epidemie. Na základě analýzy informací a dat byly vymezeny a specifikovány činnosti, na nichž se Armáda ČR podílela při řešení pandemie Covid-19 od března roku 2020 do dubna roku 2021. Dále byly charakterizovány a shrnuty síly a prostředky Armády ČR, které byly k těmto činnostem využity. Klíčové technické prostředky využité během řešení pandemie byly blíže specifikovány a graficky znázorněny. Na základě informací získaných prostřednictvím rozhovorů s příslušníky Armády ČR byla vymezena základní protiepidemiologická opatření zavedená ve strukturách armády za účelem zachování maximální úrovně akceschopnosti jejich sil a prostředků.

Na základě prozkoumání a hlubšího porozumění dané problematiky jsou v závěru práce zhodnoceny možnosti využití Armády ČR při řešení pandemie Covid-19. Pandemie Covid-19, která postihla Českou republiku je jednou z mnoha událostí, která poukazuje na fakt, jak nezbytné je zapojení Armády ČR k podpoře civilních orgánů. Rozsah následků, které pandemie Covid-19 vyvolala v České republice, vyžadoval nasazení Armády ČR

ve značném rozsahu a ukázalo se, že Armáda je schopna i při velmi závažných událostech plnit celou řadu úkolů, které mají na snižování následků pandemie značný podíl. Armáda ČR vykonávala činnosti nejrůznějšího charakteru a poskytovala pomoc v mnoha oblastech. I přes operativní řešení nenadálých úkolů postupovala armáda a její příslušníci při všech činnostech profesionálně.

V závěru práce jsou uvedeny vlastní návrhy a doporučení pro efektivnější využití sil a prostředků Armády ČR nasazených pro řešení mimořádné události nevojenského charakteru, mezi které řadím navýšení sil a prostředků vyčleněných ve prospěch IZS, zkrátit dobu pro aktivaci vyčleněných odřadů a lepší informovanost správních orgánů o postupu vyžadování sil a prostředků Armády ČR, neboť tento problém setrvává již řadu let.

Tato diplomová práce poukazuje na příležitost potencionálního rozvoje Armády ČR v oblasti řešení mimořádných událostí nevojenského charakteru, neboť vzhledem ke svému personálnímu a technickému vybavení, organizaci a řízení je silným nástrojem pro odvracení a zvládnání všech mimořádných událostí, které způsobují škody na lidských životech, majetku a životním prostředí, a proto by se mělo usilovně pracovat na dalším vývoji. V budoucnu by bylo účelné věnovat pozornost dalšímu rozvoji v oblasti zapojování Armády ČR při mimořádných událostech a zaměřit se zejména na vývoj nových technologií pro použití při záchranných a likvidačních pracích.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Armáda České republiky v roce 2020, 2021. VHÚ Praha: Ministerstvo obrany České republiky. ISBN 978-80-7278-819-4.

Armáda ČR: Velitelství vzdušných sil AČR [online], 2020. Ministerstvo obrany ČR [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-vzdusnych-sil-86864/>

Bílá kniha o obraně, 2011. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - odbor komunikace a propagace. ISBN 978-807-2785-643.

Centrální řídicí tým COVID: Chytrá karanténa - pokyny pro KVV, Příloha 3, 2020. In: Kasárna 17. listopadu, Praha 6 - Ruzyně, Čj. MO 101667/2020-1122. Dostupné také z: <http://www.kadolec.cz/file/organizacni-pokyn-centralniho-ridiciho-tymu-covid-19-k-nasazovani-sap-acr/>

ČESKO, Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, částka 132, s. 7212 -7213. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5703>

ČESKO. *Směrnice náčelníka Generálního štábu Armády České republiky k nasazování sil a prostředků Armády České republiky v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie*, 2011. Praha: Generální štáb Armády České republiky. Čj. 770-5/2011-1160

ČESKO. Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In. Sběrka zákonů ČR, ročník 2001, částka 127. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

ČESKO. Zákon č. 110/1998 Sb. Ze dne 22. dubna 1998 o bezpečnosti České republiky. In. Sběrka zákonů, Částka 39, s. 5386-5387. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In: Sběrka zákonů ČR, ročník 1999, částka 76. ISSN 1211-1244. Dostupné také z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, In: Sběrka zákonů ČR, ročník 2000, částka 73. ISSN 1211-1244.

Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb. Ze dne 9. srpna 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů. In: 2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

Československá lidová armáda: Protichemické prostředky - Oděv protichemický OPCH-70 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:

<http://www.csla.cz/vyzbroj/protichemickeprostredky/opch70.htm>

Český rozhlas: Koronavirus ve světě a v Česku [online], 2020. [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pardubice-letiste-ruslan-124-naklad-rousek-a-respiratoru-prilet_2003212349_jgr

Český rozhlas: Rozhovor s hlavní hygieničkou resortu obrany [online], 2020. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/armada-vojaci-univerzita-obrany-koronavirus-preventivni-opatreni_2008201158_aur

Český rozhlas: Uzavření oblasti na Olomoucku. [online], 2020. [cit. 2021-02-23].

Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/uzavreni-litovle-unicova-cervenky-koronavirus-karantena_2003160756_ada

Doktrína Armády České republiky: 2. vydání [online], 2010. Vyškov: Ministerstvo obrany České republiky [cit. 2021-04-08]. Dostupné z:

https://www.unob.cz/fvz/struktura/k302/Documents/Doktrina_ACR.pdf

GORBALENYA, Alexander, Susan BAKER a Ralph BARIC. 2020. The species Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus: (Coronaviridae Study Group of the International Committee on Taxonomy of Viruses). *Nature microbiology*. 2020. ISSN 2058-5276.

Hospodářská komora České republiky: Vývoj událostí z předešlých dnů [online], 2020. Hospodářská komora ČR [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.komora.cz/sledujete-vyvoj-udalosti-z-predeslych-dnu/>

Journal of Medical Internet Research, Komenda Martin et al., 2020. Complex Reporting of the COVID-19 Epidemic in the Czech Republic: Use of an Interactive Web-Based App in Practice. *Journal of Medical Internet Research: Complex Reporting of the COVID-19 Epidemic in the Czech Republic*. 22(5). ISSN 1438-8871. Dostupné z: doi:10.2196/19367

Katalog chemického vojska: ODĚV PROTICHEMICKÝ OPCH-70 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://www.army.cz/avis/publikace/katalog_chemickeho_vojska/19.pdf

KAVAN, Štěpán, 2015. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-87472-92-7.

KIMBERLY A. PRATHER, CHIA C. WANG, ROBERT T. SCHOOLEY. *Reducing transmission of SARS-CoV-2: Science*. 2020(26 Jun). Dostupné z: doi:10.1126/science.abc6197

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 [online], 2013. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf

KOUCKÁ, Marta a Bohumír VESELÝ, 2009. *Krizové řízení v oblasti obrany státu: učební text pro kurzy zvláštní odborné způsobilosti Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: modul D*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86640-69-3.

KOVAŘÍK, Jiří, 2005. *15. ženijní záchranná brigáda*, Praha: Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb. ISBN 80-727-8297-5.

LINHART, Petr a Radim ROUDNÝ, 2009. *Ochrana obyvatelstva a terorismus: distanční opora*. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7395-165-8.

Měsíčník Ministerstva obrany České republiky: A report - 6/2020 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://www.vavyskov.cz/sites/default/files/field/media/ar6_2020.pdf

Měsíčník Ministerstva obrany České republiky: A report 1/2021 [online], 2021. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://www.mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/casopisy/a-report/ar1_2021.pdf

Ministerstvo obrany České republiky: dokumenty a legislativa [online], 2020. Ministerstvo obrany České republiky [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/cisla/cisla--pocty--souhrny-95091/>

Ministerstvo obrany České republiky: Informační servis - COVID-19 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/covid/vyskovsti-pomahaji-v-marianskych-laznich-jiz-vice-nez-dva-tydny-221219/>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky: uvolňování opatření [online], 2020. Ministerstvo zdravotnictví ČR [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/category/uvolnovani-opatreni/>

Moje medicína: Pandemie infekčních onemocnění [online], 2017. ROCHE [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.mojemedicina.cz/pruvodce-pacienta/diagnozy/pandemie-infekcnich-onemocneni.html>

Ochrana obyvatelstva: Klement Bláha [online], 2007. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta [cit. 2021-01-01].

Pluk logistické podpory: Aktuality [online]. Army.cz [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <http://www.14plogp.army.cz/aktuality/za-sedm-tydnu-nouzoveho-stavu-jsme-najeli-uz-100-000-kilometru-prepravili-500-tun>

Policie České republiky: Omezení volného pohybu osob mezi okresy [online], 2021. Policie ČR [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: Omezení volného pohybu osob mezi okresy

Ročenka Ministerstva obrany České republiky 2017, 2019. Praha: Ministerstvo obrany České republiky. ISBN 978-80-7278-xxx-x.

ROSICKÁ, Zdena, 2006. *Možnosti využití armády České republiky v integrovaném záchranném systému: metodická pomůcka*. Brno: Univerzita obrany. ISBN 80-723-1134-4.

Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra [online], 2003. Praha: Generální ředitel HZS ČR [cit. 18.2.2021n. 1.]. Dostupné z: Č.j.: PO-2662/IZS-2003

Směrnice náčelníka Generálního štábu Armády České republiky k nasazování sil a prostředků Armády Směrnice náčelníka České republiky v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky: 2014. In: Praha, Čj. MO 3156/2016-1160

Technika a výzbroj AČR [online]. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/technika-a-vyzbroj/technika-89692>

Ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému [online], 2020. Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky [cit. 2021-01-01]. Dostupné file:///C:/Users/Uzivatel/Downloads/%C3%9APP.pdf

Ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému: Stav k 1. lednu 2021, 2021. Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, Č. j. MV-184128-1/PO-IZS-2020.

VIČAR, Dušan. *Ostatní složky IZS: Předmět: Bezpečnost práce a ochrana člověka za mimořádných událostí*. Výukový materiál. Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity.

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK, 2014. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století: distanční opora*. Praha: Karolinum. ISBN 978-802-4624-778.

Vláda České republiky: Informace ke koronaviru a nemoci covid-19 [online], 2020. Vláda ČR [cit. 2021-01-27]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/aktualni-informace-ke-koronaviru-sars-cov-2-puvodne-2019-ncov-179250/>

Vláda České republiky: Vládní usnesení související s bojem proti epidemii koronaviru [online], 2020. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/prehled-vladnich-usneseni-od-vyhlaseni-nouzoveho-stavu-180608/#brezen>

Vojenské záchranné útvary - možnosti využití, 2006. Praha: Ministerstvo obrany - Agentura vojenských informací a služeb. ISBN 80-727-8369-6.

Vyhláška č. 380/2002 Sb.: Vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva [online], 2002. Částka 133/2002 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>

World Health Organization: Coronavirus [online], 2021. WHO [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1

World Health Organization: Virus Evolution [online], 2021. WHO [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1

Zpravodajství Armády České republiky: Informační servis [online]. Ministerstvo obrany České republiky [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?pgid=78>

Zpravodajství ČT24: V Česku jsou tři lidé nakaženi koronavirem. Předtím byli v Itálii [online], 2020. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3056228-v-cesku-jsou-tri-lide-nakazeni-koronavirem>

ŽUJA, Petr. *Detekce a dekontaminace: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení*. CZ.1.07/2.2.00/28.0185. Uherské Hradiště.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AHNM	Agentura hospodaření s nemovitým majetkem
CBRN	Chemical, Biological, Radiological and Chemical
CLS	Combat Life Safer - Bojový záchranář
COVID-19	Coronavirus disease 2019
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HIV	Human Immunodeficiency Virus - Virus lidské imunitní nedostatečnosti
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
ISO	International Organization for Standardization
IZS	Integrovaný záchranný systém
KVV	Krajské vojenské velitelství
MO ČR	Ministerstvo obrany České republiky
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NAKIT	Národní agentura pro komunikační a informační technologie
NATO	North Atlantic Treaty Organization - Severoatlantická aliance
NGŠ AČR	Náčelník Generálního štábu Armády České republiky
OPCH	Protichemický oděv
OPIS GŘ	Operační a informační středisko
OS ČR	Ozbrojené síly České republiky
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Policie České republiky
SaP	Síly a prostředky
SARS-CoV-2	Severe acute respiratory syndrome associated coronavirus - Syndrom akutního respiračního onemocnění – koronavirus
SDO	Souprava dekontaminace osob

SSHR	Správa státních hmotných rezerv
T-815	Tatra 815
ÚPP	Ústřední poplachový plán
VDP	Vzduchový dýchací přístroj

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 - Tatra 815-2 Multilift Mk IV (Zpravodajství AČR, © 2020).....	48
Obrázek č. 2 - Airbus A-319 (Technika a výzbroj AČR, © 2021).....	49
Obrázek č. 3 - W-3A SOKOL (Technika a výzbroj AČR, © 2021).....	49
Obrázek č. 4 - Land Rover Defender (Technika a výzbroj AČR, © 2021)	53
Obrázek č. 5 - ACHR-90 (Armáda ČR, © 2020)	54
Obrázek č. 6 - OPCH-70 (Československá lidová armáda, © 2021).....	55

SEZNAM TABULEK

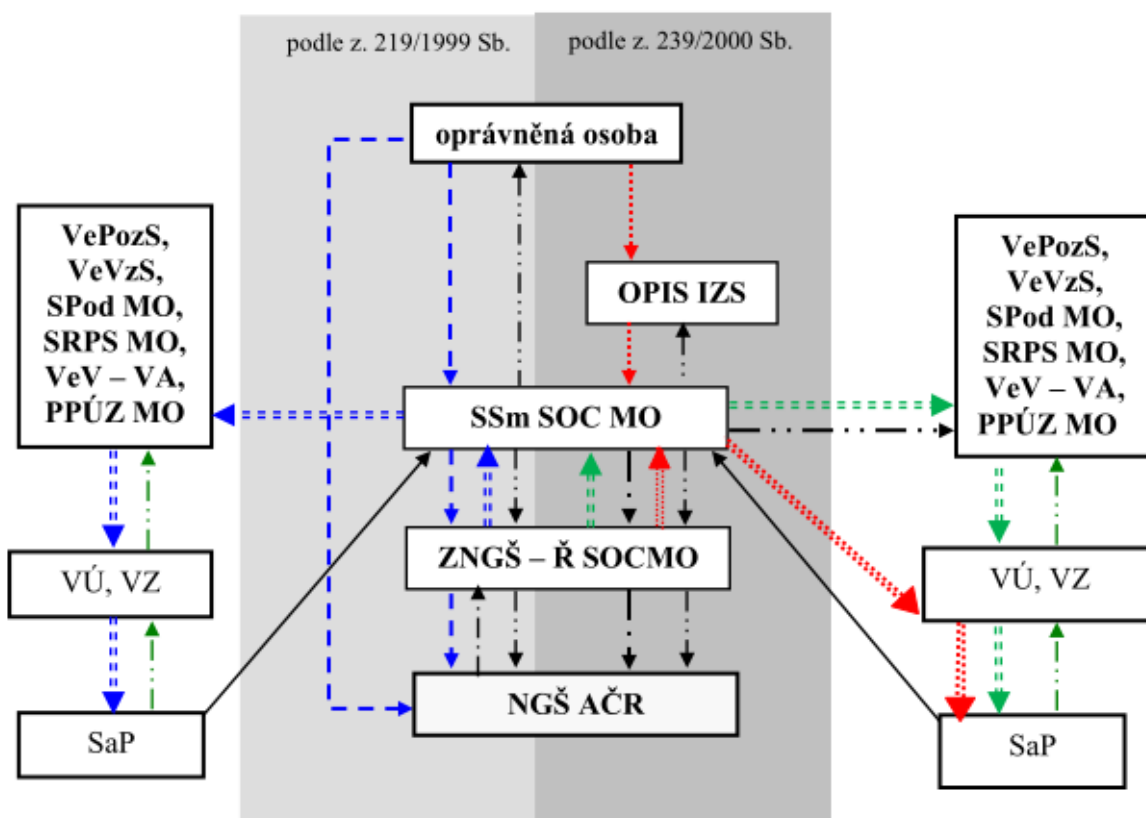
Tabulka 2 - Souhrnný přehled počtu odřadů, techniky a osob. <i>Zdroj: Ústřední poplachový plán, 2021 a vlastní zpracování</i>	46
Tabulka 3 – Souhrn sil a prostředků pro zabezpečení logistiky v rámci operace „komplexní podpora“. <i>Zdroj: Armáda ČR v roce 2020, 2021</i>	51
Tabulka 4 – Technika využitá při řešení pandemie Covid-19. <i>Zdroj: vlastní zpracování</i> ..	66

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Vyžádání a nasazení sil a prostředků Armády ČR k záchranným pracím v případě nehrozí-li nebezpečí z prodlení.

Příloha P II: Vyžádání a nasazení sil a prostředků Armády ČR k záchranným pracím v případě hrozí-li nebezpečí z prodlení.

PŘÍLOHA P I: VYŽÁDÁNÍ A NASAZENÍ SIL A PROSTŘEDKŮ ARMÁDY ČR K ZÁCHRANNÝM PRACÍM V PŘÍPADĚ NEHROZÍ-LI NEBEZPEČÍ Z PRODLENÍ.

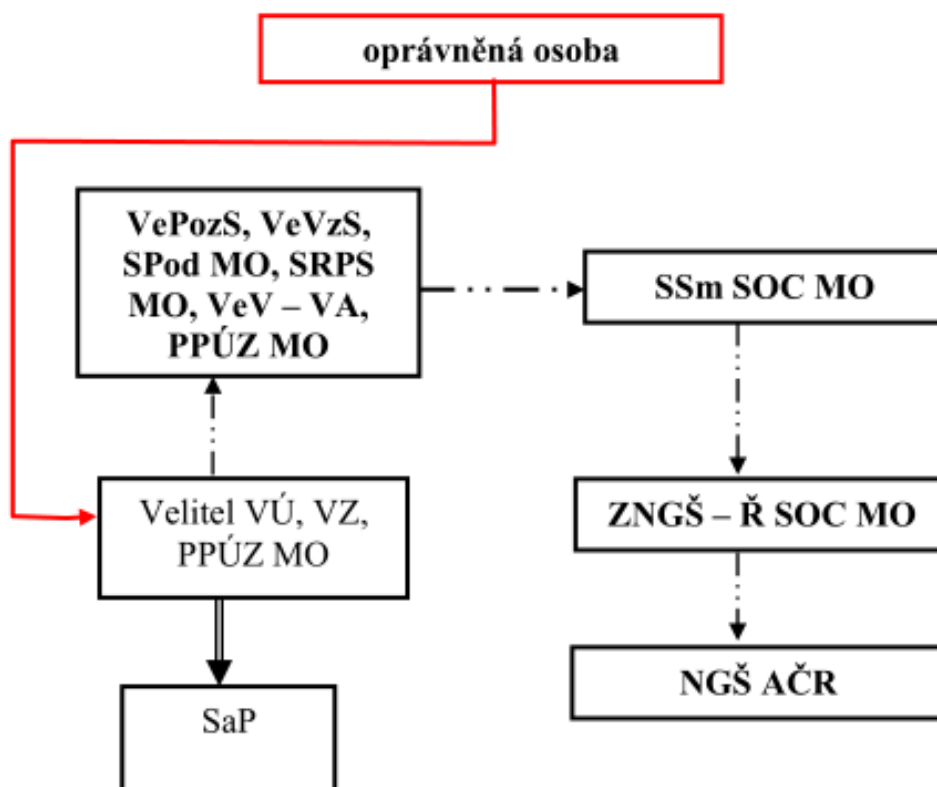

Legenda:

- požadavek na nasazení SaP nehrozí-li nebezpečí z prodlení — — — — —>
- vyžádání SaP (dle z. 239/2000 Sb.)>
- informace o vyžádání - - - - ->
- nařízení k nasazení SaP (§ 21 plánovaná pomoc na vyžádání)>
- nařízení k nasazení SaP (§ 22 ostatní pomoc)>
- nařízení k nasazení SaP>
- informace o nasazení - - - - ->
- hlášení o nasazení SaP —————>
- hlášení o nasazení (na vědomí), informace o nasazení a požadavky na log. podporu, střídání a pod.>

Zdroj: Směrnice náčelníka Generálního štábu Armády ČR k nasazování sil a prostředků Armády ČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie ČR. 2014.

PŘÍLOHA P II: VYŽÁDÁNÍ A NASAZENÍ SIL A PROSTŘEDKŮ ARMÁDY ČR K ZÁCHRANNÝM PRACÍM V PŘÍPADĚ HROZÍ-LI NEBEZPEČÍ Z PRODLENÍ

Legenda:

- hrozí-li nebezpečí z prodlení —————
- rozhodnutí =====
- informace o nasazení (cestou nadřízených stupňů) - - - - -

OV – Operační velitelství (nadřízený stupeň)

VÚ – Vojenský útvar

VZ – Vojenské zařízení

VZÚ – Vojenský záchranný útvar

SaP – síly a prostředky

SSm SOC MO – Stálá směna společného operačního centra Ministerstva obrany

ZNGŠ – Ř SOC MO – Zástupce NGŠ – ředitel společného operačního centra MO

NGŠ AČR – Náčelník Generálního štábu Armády České republiky

OPIS IZS – Operační a informační středisko Integrovaného záchranného systému

Zdroj: Směrnice náčelníka Generálního štábu Armády ČR k nasazování sil a prostředků Armády ČR v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie ČR. 2014.